

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in cantica canticorum - Cod. Ettenheim-Münster 73

Cartier, Germanus

[S.l.], 1742

Cantici Cap. 4

[urn:nbn:de:bsz:31-108575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-108575)

hunc egressum facere debet, quisquis tendit aut
Tendere debet ad vitam spiritualis perfectionem.

2. Tres regimus coronas Christi. Prima est carnea; secunda spinea: Tertia aurea. Primam coronavit eum Mater sua Virgo Maria. Secundam Noverca, nempe synagoga: Tertiā pater. Prima est miseria: secunda contumelia: Tertia gloria. In hac triplici gloria, necesse est ut cum contemplemur. In prima, ut nos terreat ~~ejus flagella, labores, et dolores~~, In secunda, ~~ne erubescamus pro ipso sustinere ludibria~~. In tertia, ut nos ~~ad bene operandum~~ ^{alliciant promissa}.
ut equanimiter cum ipso infirmitates humane naturae patiamur. In secunda, ne erubescamus pro ipso ~~sustinere~~ ^{sustinere} ludibria et omne injuriarum genus sustinere. In tertia, ut nos ad bene operandum alliciant promissa.

3. Quando Judaea Christo intulit martyrium, fabricavit illi coronam et gloriam, sic et qui nos affligunt, sunt fabri coronae nostrae, ideoque tanquam benefactores nostri à nobis amandi non odidendi. quis enim unquam benefactorem suum odio habuit, et poenam non meruit? Nec refert quod mala eorum sit voluntas, mala quidem est, sed sibi metipsis, tibi vero bona, quia tibi parturit gloriam.

Cantici Cant. c. 4

Quam pulchra es, amica mea, quam pulchra es!
oculi tui columbarum absque eo, quod intrinsecus latet. Capilli tui sicut greges caprarum, quae ascenderunt de monte Galaad. v. 1.

Commentarius in

7 veluti

Exhortatio sponsae, inquit Tirinus, qua reliquas feminas Sion conabat in amore. sponsi pertrahere adeo placuit sponso, ut ~~non~~ admirabundus in has laudes percurreret. quam pulchra es amica mea, quam pulchra es! pulchra nempe contemplatione, pulchra et actione: oculi tui columbarum tum propter rectam intentionem, tum propter simplicitatem, absque eo quod intrinsecus latet, id est, pulchra etiam et propter charitatem et purum Dei amorem, quo intima cordis tui succensa sunt. Sed et capilli tui sicut greges caprarum, quae ascenderunt de monte Galaad,

Cassiodor. Beda. Ricard.
Vid. Firm. et Cornal. 85

Cornal. à Lap.
Firm. h.

hoc est, cogitationes et affectiones sua velociter
ascendant ad Superna, et unica diriguntur ad Deum
per contemplationem aut meditationem s. Scriptura-
rum; Galaad enim interpretatur aceruus testi-
monii, et denotat s. Scripturas, in quibus omnia
conseruantur testimonia de Deo, de attributis divi-
nis, et de omnibus fidei mysteriis, à quibus tanquam
pingui ac sublimi monte mens facilius specula-
tur Deum, atq; affectus suos in eum dirigit.

Meditatio 46.

Considera a. quod mentis contemplatio et actio externa
duo sint media, eaq; valde necessaria, quibus ani-
ma summam pulchritudinem sibi comparare, seq; in
amicitiam divini Sponsi insinuare potest, et debet.
Mens enim humana, quae à Deo unice creata est,
ut ipsum Deum amet, colat, eiq; seruiat, ac tandem
ipso tanquam fini ultimo aeternaliter conjunga-
tur, necesse habet, dum est in hoc corpore, et pe-
grinatur à Domino, contemplationi crebrius in-
sistat, quo eius adminiculo magis ac magis in
Dei ac attributorum divinorum cognitionem ve-
nire possit; anima siquidem hac imbuta co-
gnitione incipit Deum ardentius amare, et tra-
cta amore coelestium, facilius terrena despicit totum
animo ad Superna anhelat, quae ut assequi pos-
sit, sanctam conversationem orditur; Sicq; mens
pulchra prius effecta per contemplationem pul-
chrior adhuc redditur per operis exhibitionem. Val-
de enim ea decoratur, cum temperanter in omni-
bus vivit, cum tenui utitur victu et vestitu, cum
cavet omnia superflua, et exerceat, quae sunt f
justa et honesta, cum est composita in opere pari-
ter et sermone, neminem laedas, omnibus com-
patiens, omnibus pro posse subveniens. Cum
est pudica, modesta, mitis et mansueta; ^{cum} non tur-
batur ira, vel impatientia, non contendit, non ju-
dicat, non detrahit, aut detrahentibus aurem
acomodat sed potius omnia in meliorem partem
interpretatur. Cum seipsam nunquam quarit, sed
magis studet communitatis utilitati quam propria,
probe sciens, quod privata communibus cedere
debeant. Deniq; cum fervens est in omni opere

~~bono in Dei servitio, atq; in caribus o-~~
bono, atq; in Dei servitio, juxta vocationē status
sui. Ecce anima fidelis, Haec sunt, quae si à te
fideliter adimpleta fuerint, ita pulchrā, ^{ite} efficient,
ut non solum Angelis summē sis, placitura sed et
maximā gratiam amicitiam ac familiaritatē apud
Regem Angelorum tibi sis conciliatura. Caterū nun-
quam tam sanctam conversationē instituerē poteris,
nisi per contemplationis ac meditationū frequentes
exercitationes auxiliante divinā gratiā ad amorē
coelestium, et contemptum terrenorū affecta fue-
ris. Roga proinde Deum, ut desideria tua perper-
ad coelestia erigat, et per contemplationē te doceat,
qualiter sobriē, piē et justē vivere possis.

Considera 2. Quod anima, quae debet insistere
vestigis sponsa, habere debeat oculos columba-
rum, ut in omnibus, quae laudabiliter gerit sim-
plicem oculum et rectam intentionem habeat,
non affectans, nec curans ab hominibus laudari,
aut ipsis placere, sed solum intendens gloriā
Dei, ejusq; beneplacitum. Praeterea simpliciter
ista terrena intueri, et nequaquam ad ea inor-
dinatā cupiditate ferri debet, temporalia enim
in usu dumtaxat, aeterna verò in desiderio et
affectu sint, oportet; unde max, quae verē ha-
bet oculos columbarum modicis contenta est,
aliena non ambit, aliis non invidet, non fertur
desiderio ambitionis, vel divitiarum, vel alicu-
jus delectationis carnalis, cum enim praedita sit
simplici et recto intuitu, rectā etiā in omni-
bus tendit ad Deum, in quo ineffabiles inveni-
unt divitias, voluptates et honores, quibus unice
satiari potest. Sed unde ei insunt tam
simplices oculi, nisi ex eo quod in anima in-
trinsecus latet, nempe ex puro Dei amore;
hic enim Dei amor omnes inordinatas cupidita-
tes omniaq; vitia extirpat; animā siquidem,
inquit Hugo, in qua charitas habitat, superbia
non inflat, invidia non devastat, ira non disti-
pat, tristitia mala non vexat, avaritia non
excoccat, gula non inflamat, luxuria non
inquinat, semper munda est, semper casta.

Hugo de laud
Charit.

86

semper quieta, semper lata, semper pacifica,
semper benigna semper modesta. Vis igitur
anima mea habere oculos columbarum, stude
prius ut ferueas charitate erga Deum, ejusque
amor purus, intima cordis tui occupet, eò provin-
det tua ferantur desideria, eò dirigantur tua
spiritualia exercitia. et cum ardore

Considera 3. quod mens hominis Christiani ex
lectione ss. Scripturarum praeclara commode
recipiat, nam conservatur munda, ignorantiam
deponit, tranquilla redditur, illuminatur, in eaque
accendantur desideria bona, suscitantur pia cogi-
tationes et affectiones, quibus ipsa incipit fastidi-
re terrena, et se sublevaré ad superna.

~~Adm. et ad
Frat. in reg.~~

~~Adm. et ad
Frat. in reg.~~
non sumus sufficientes aliquid cogitare et à nobis
ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est. hinc col 2. Cor. 3

fit, ut parum sapiat lectio sacra, ubi Christus gra-
tiam suam subtrahit; at ubi rursus faciem suam
ostendit, tunc ^{venit} feruet anima, et sanctas
progignit cogitationes et affectiones. Cum igitur mens
compungitur anima de peccatis praeteritis, seu de praesentibus se corrigere, et custodire proponit, cum delectatione alicujus virtutis sive studio proficiendi
accenditur, commovetur ad ^{comiserationem erga} ~~comiserationem~~ proximum,
ad zelum justitiae, ad amorem, vel desiderium
vita aeterna, cum aliqua devotione vel dulcedine
spirituali afficitur, cum illuminatur, et ad ali-
quod bonum excitatur tales motiones, cogitatio-
nes et affectiones à Christo sunt qui loquitur
interius in anima cogitationes pacis, et cujus spi-
ritus suggerit haec omnia in occultis. O ani-
ma fidelis, si in tuis meditationibus, vel lectionibus
omnia interiora tua adeo sint arida, ut nec ullam
bonam cogitationem ex corde, ne dicam, larynx-
cum ex oculis elicere queas, quin potius omnia
in te videantur perturbata et tenebris obvoluta,
ora, gema, clama ad Dominum; interdum enim dor-

7 eo ^{vero} suscitato

mit Christus, ac flante vento contrario operitur
navicula mentis fluctibus perturbationum
Vnde oratione, imo quandoq; gemitibus precibus
suscitandus est. ~~Christus~~ ^{Dominus} Dissipabitur mentis
fluctuatio, fiet serenitas magna, ac redeun-
tibus cogitationibus et affectionibus desideratis,
facile ad superna te attollere poteris.

Documenta

1
7 oportet, ut

Anima Deo dicata non immerito columba compa-
ratur; Columba enim felle caret, rostro non cadit,
in cavernis petrarum nidificat, alienos pullos nutrit
pro cantu gemitum reddit; sic hujusmodi anima fel-
le malitia caret, debet rostro detractionis nullum
cadat. In cavernis petrae id est, in vulnibus Jesu
Christi refugium habeat, alienos pullos, id est,
peccatores cibo sacrae eruditionis, aut ~~saltem~~ boni
exempli nutriat. pro cantu latitiae non nisi continuam tam de
proprie quam alienis iniquitatibus gemitum edat.

7 enim

2. Analogice, capilli sicut greges caprarum notant
vires religiosorum; capilli sunt viles et exiles, tales
etiam in oculis suis esse debent religiosi. Religio
enim est status et professio humilitatis, unde quod quis
humilior eo religiosior. Capilli sunt insensibiles, quia
vita carent, sic religiosi mundo mortui, ~~non~~ terrenis
negotij implicari debent; et sicut capilli densi, non
esse ac compositi sunt, sic in religione Summa debet
religiosorum unio, subordinatio, et compositio.
Praeterea sicut greges caprarum scandunt sublimia
montium cacumina, sic religiosorum est conscendere
coelestia, et cum B. V. Maria in montana virtu-
tum aspidue ^{niti} ~~conferre~~. ^{ut} illud apostoli implent
nostra conversatio in caelis est.

3. ^{vera} in claustris religiosorum
unio, et debita subordinatio,
aut ~~ultima~~ compositio est.

philip. 3.

Dentes sicut greges tonsari qua ascen-
derunt de lavaero, omnes gemellis foetibus,
et sterilibus non est inter eas c. 27. v. 2.

Commentarius

Tres Patres Anonymi apud Theodorctum, Item Nyssenus,
Ambrosius serm. 16. in ps. 118. Bernardus, Bernardus
papius, Cornelius à Lapi. Trinus hic et alii per dentes in-
telligunt spirituales anima meditationes, per has
enim anima masticat, et ruminat actus et mores
suos, ut videat quid bonum, quidve malum, quid fu-

84
giendum, aut quid amplectendum, unde sensus
est: Meditationes tua o sponsa ita mentem tuam
mundam, candidam et pulchram reddunt, sicut oves
munda et candida sunt, postquam lona et lana
bene lota fuerint. Omnes autem meditationes
tuas gemellis foetibus graviora sunt; quia non
solum produciunt veram cognitionem in intellectu,
sed etiam in voluntate ardentem amorem, et ideo
non est ulla sterilis inter eas.

Meditatio 247

Considera d. quod anima cui incumbit mun-
dam tenere conscientiam, et ire de virtute in
virtutem, orationem mentalem magni face-
re debeat, ut per eam Deum magis diligere,
et coram eo sine macula ambulare discat;
quis namque est, qui v.g. considerat quam bonus
quam magnus, quam amabilis sit Deus, quam
miseriordem se erga nos exhibuerit, quanta
amore nostri egerit, et passus sit et non illico
ad tam benignum Dominum amandum vehemen-
ter accendatur? Et quis, obsecro, conscientiam
suam gravi delicto commaculare aufit, si ca-
pendat mortale peccatum tanta esse malitia
ut ipse dei filius pro eo ex rigore justitiae Pa-
tri suo satisfactorius mortem crudelissimam
optetere voluerit? Quis praeterea non formida-
bit a peccato, cum ^{meditando} recogitat, Deum vel ob unum
peccatum mortiferum impios incendiis aeternum
duraturis adjudicare? Et quis denique serio per-
pendens illa Christi verba: discedite a me maledi-
cti in ignem aeternum, potius velit audire
illam terribilem sententiam, atque adeo liben-
terius in omnem aeternitatem standum nempe,
quamdiu Deus erit, in inferno ardere, quam
momentanea voluptate carere? Quis quaso,
nam in saxa mentis unquam reperiri possit?
Bene igitur David in suis psalmis beatos illos
nuncupat, qui meditantur in lege Domini die
et nocte, et qui scrutantur testimonia ejus,
quia nempe huiusmodi dabant fructum suum
divina scilicet dilectionis ac bonorum operum inten-

1. 118

pore suo, intellectus quippe cogitabundus ait
 S. Augustinus est principium omnis boni. Nisi
quod lex meditatio mea est, ait rursus David,
Tunc forte perissem in humilitate mea,
id est, in meis tentationibus et afflictionibus.
 Ex defectu namq, meditationis nascitur
 lepiditatis vitium, ex lepiditatis vitio oritur
 subtractio gratiarum, ex subtractione gra-
 tiarum anima interitus. O anima mea sicut
 tam vis facere vocationem tuam nullum finis
 praterire diem, quin orationi mentali diligen-
 ter insistas. Ex bonis enim usq, quotidianis
 meditationibus tuis in tuto collocari poterit
 salus tua, sicut e converso ea ex frequenti
 earum intermissione in summum discrimen con-
 jicietur.

Eph. 4

gal. 6

Considera 2. Quod anima ad vinculo medi-
 tationum suarum admitti necesse habeat ut instar
 ovium tonsarum ascendat de lavaero. Itaque
 sicut oves tonsa vellera, ita et ipsa veterem con-
 versationem ac substantiam temporalem deponere
 debet. Veterem quidem conversationem, quia
 ait Apostolus: Deponite vos secundum pristinam
conversacionem veterem hominem qui
corrumpitur secundum desideria erroris.
 Substantiam vero temporalem instar ejus-
 dem Apostoli, qui ait, qua mihi fuerant
lucra, haec arbitratus sum propter Christum
detrimenta; Verumtamen existimo omnia
detrimenta esse propter eminentem scientiam
Jesu Christi Domini mei, propter quem om-
nia detrimenta feci, et arbitratus sum ut
stercora, ut Christum lucrificarem. Verum
 non sufficit anima, si a veteri, et superva-
 caneo levium et inanium rerum vellere se
 exoneret nisi etiam ascendat de lavaero.
 Munda igitur, lota, et nova fieri debet, ut

filium amoris seu affectus voluntatis suble-
quatur, quò anima ipsi Deo copulari, et
uniri possit; Et sane sicut famelico parum
profuerit mensa omnigenis exquisitissimisque
epulis instructa aspidare, nisi iisdem vesca-
tur, sic orantem parum juverit operam
multisque considerationibus abundantem men-
sam ante se habere, si ex iis non comedat,
id est, eas sibi per voluntatem non applicet
ut aliquem ex iis fructum capiat. Ceterum
minimè sterilis erit tua meditatio, licet
devotio sensibilis tibi desit, et anima tua
fuerit arida sicut terra sine aqua, dummo-
do facias, quòd in te est, et post agnitas
per mentis discursum veritates coneris pro-
vincibus movere voluntate tua ad eas am-
plexandas, talis enim meditatio pergrata
erit Deo, tibi, valde fructuosa; Gape enim
Deus servos suos probat, et affligit, dum
meditantur, ariditate cordis; interim tamen
insensibiliter mentem eorum coelestibus re-
plet donis et gratis." Cito, inquit S. Francis-
cus sales. opera nostra s: meditationes et simi-
lia; in sensualis cordis tenitudine facta nobis
sunt gratiora s: nobis inquam, qui non nisi pro-
pria delectatione spectamus; in ariditate
tamen et steri obita plus ~~in~~ Dei valoris in
conspicuo Dei continent. O anima fidelis
scito quòd Damon totis viribus contendat, ut
meditationes tuas vel impediatur, vel fructum
earum minuat. novit enim quòd oratio men-
talis ^{super} ~~anima~~ proficere volentem omnia alia
spiritualia exercitia multis parasangis com-
neat; hinc si persuadere nequit, ut eas omni-
no omittas, saltem id agit, ut devotionem
tollat, sed ne propterea te finas avocari
ab oratione mentali, eo quòd in ea frequen-
tanda nullam aut valde exigua persentias
cordis compunctionem, et mentis dulcedinem, quia ejus
profectus non consistit in sensibili devotione, sed in perfec-
ta cù divina voluntate conformitate, et vitiorum extirpatione.

ps. 142

in introd. ad
vit. devot.
p. 4. c. 14

Documenta

Homo interior suos etiam interiores dentes habet quibus spirituales cibum terat, ut glut glutiri possit; cibus vero iste est facere voluntate ejus qui vocavit nos in adoptione filiorum; nam hoc cibo plane vivit anima, cujus vitalis refectio est divina voluntatis adimpletio, quod, quia difficile est, et laboriosum propter legem membrorum repugnantem legi mentis nostrae, ideo necesse est, ut cibus dentibus meditationum nostrarum molatur, et sic diglutiatur.

Eph. 8.

Gyilbertus Abbas contendit, quod quilibet homo de lavacro ascendere debeat! etiam levium delictorum vestigia, inquit, lacrymis dele; hic enim in convalle lacrymarum locus est lavacri; illic vero magis erit conflatorium, quam lavacrum; nam quae hic facile poterant ablu, ibi non tam misericorditer, quam in spiritu judicii et ardoris purgantur. Est felix, qui de saeculo non quasi de cano, sed quasi de lavacro ascendit non habens necesse, ut aliquid in se lavet, sed est mundus totus.

Serm. 23.

Sicut vitta coccinea labia tua, et eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali punici, ita gena tua absque eo, quod intrinsecus latet. v. 3

Commentarius

Labia anima sancta, inquit Cornel. à Lap., sunt instar vitta coccinea, cum ardentem ad Deum effundunt orationem. Vitta igitur coccinea comparatur oratio devota; quia instar cocci rubet, et ardet charitate erga Deum, ipsumque, instar vitta ita stringit, et quasi ligat, ut largiatur, quod postulamus. Caterum sicut priori versu sponsus sponsum laudavit propter suas foecundas orationes mentales, sic modo eam extollit ob suas arduas orationes externas, ut sit sponsus. Sicut vitta coccinea labia tua, id est oratio tua ardet charitate, et idcirco mihi valde placet. Item eloquium tuum dulce est, quia non nisi amore Dei et proximi spirat. Praeterea sicut fragmen mali punici, ita gena tua, absque eo quod intrinsecus latet, nempe sicut cortex mali punici conservat,

Corn. à Lap.
Tirin. h.

et auferit fructum qui in ipso contrahitur. Sic no-
destia, cum ^{tua} Silentio custos est gratiarum et virtutum, que
sunt in te.

7 virtus taciturnitatis

Nota, pro iis verbis absq. eo, quod intrinsecus latet
vertunt Septuaginta extra taciturnitatem ~~tuam~~
tuam, adeo ut non solum charitas, sed etiam ~~virtus~~
hic intelligi possit, ut docent Theodoretus, Nysenus
et alii

Meditatio 218.

Considera 2. Ut oratio Deo placeat, vita iocun-
da sit, oportet, debet namq. rubere. tua san-
guine Christi per cuius merita nos exaudiri
postulamus, tum etiam charitate, ut scilicet
nihil per eam petamus, nisi quod charitas Dei
vel anima propria aut proximorum deposcit.
debet etiam ardere, et veluti flamma esse,
ut efficaci ardore prolata, recta ac velociter
subleuetur in coelum. Talis itaq. cuiusq. de-
bet esse oratio, si obtinere cupit, quod petit.
Sed quia multi orant, cum tepore animi, non
cum fervore spiritus: imo temporalia et carnalia
non spiritualia et salubria postulant, Deo
concedere peccata merito ^{quod dicitur} offerunt Deo, ~~et~~
postulata referre ^{non merentur}. O anima fidelis,
Si vis, ut preces tue nunquam desiderato frustrentur
effectu, prius ardeas charitate divina, necesse est;
amantis enim Deum oratio coelos penetrat, et
quidquid petierit a dulcissimo Jesu facile im-
petabit. Charitas quippe efficit amantem
unum esse spiritum cum amato, atq. utriusq.
voluntatem adeo unit, et transformat ut
idem velint, et nolint, ^{et hinc est quod} ~~quod fit~~ anima amo-
re ferventes nunquam a dilectissimo Deo re-
pulsam patientur; quod ipsum manifeste
innuit Propheta, dum ait: delectare in Domi-
no, et dabit tibi petitiones cordis tui, quasi
diceret: unice adhære Deo, sitq. ipse sola et
unica delectatio tua, ac centrum amoris tui,
et tunc quidquid postulaveris, facile ab eo
consequeris, tanto magis certius, quo magis
rubescet oratio tincta sanguine Jesu Christi

q non merentur

ps-36

esse debet, quam ut magis ac magis cor tuum charitate succendas, est enim amor divinus, origo omnium virtutum, et simul extirpatio omnium vitiorum, atq; adeo thesaurus indeficiens omnium bonorum spiritualium, quem qui habet, dives est, quo quicquam caret, pauper est.

s. Basil.

Considera 3. Quod modestia, ac silentium seu taciturnitas multum promoveant spirituales profectum nostrum; Est enim inter corpus et animam, sive inter exteriorem et interiorem hominem tanta unio et foedus, ut quod in uno invenitur, mox in alterum derivetur. Externa proinde illa genarum et oculorum modestia, taciturnitas, severitas, et custodia ad interiorem devotionem, ac fervorem, ac pietatem tanto magis conducit, quo manifestius constat, sensus externos totidem esse ostia, per quae omne malum ad cor ingreditur; de his enim dicit Job: nunquid aperta sunt tibi porta mortis, et ostia tenebrosa vidisti? Per hos igitur sensus intrat mors peccati in animam, ascendit, inquit Jeremias, mors per fenestras nostras; quapropter sapienter monet S. Gregorius, nobis ad custodiendam cordis munditiam exteriorum sensuum disciplinam servandam esse, quia quid quid multo labore lucrati sumus, facile per has sensuum fenestras dilabatur, nisi in illis bene custodiendis serio adlaboraverimus. Haec certe causa est, cur S. Patres dicant, illum qui vult perfectam cordis munditiam ac puritatem simulq; devotionem et animi collectionem habere, surdum esse debere, coecum, et mutum. Fuge silentium, ait S. Bernardus, et ab omni strepitu secularium perpetua quies, cogit coelestia meditari, animusq; ad illa sustollere, et oculi defixi in solum juvant, ut cor semper lavetur in coelum. Vide iam anima fidelis quam magnam diligentiam custodire debeas linguam tuam ac sensus tuos, maxime tamen oculos, ne videant vanitatem. Cave ne iis sensibus aliter utaris, quam recta ratio permittit; si enim loquacitatem amas, et sensibus deditas es, eorumq; oblectamenta sine reformatione sequeris, non tantum nullum in veris virtutibus profectum facere poteris,

Job. 38.

Jer. 9.
lib. 21. mor. c. 2.

Cassian. lib. 4.
de instit. cenob.

Pr. de 12
grad. Humil.

verum etiam gratia Dei destitueris; haec enim per sanctos veluti per rimas quasdam effluet, per quas et subintrabit peccatum.

Documenta.

Sicut Vittae caput tegit, ornat, et stringit, sic oratio mentem ornat, et protegit, eamque et a cogitationibus terrenis stringit, ac Deo et Christo astringit, ut orans per labia videatur quasi osculari Deum, cumque ita stringere, ut veluti cogatur prestare, quod ora ipse, ^{orans} iuste postulat.

Hug. Card. h.

2
" Coecino inquit Hugo, comparatur sponsa quia
" pretium sanguinis, quo colorata, et redempta fuit
" predicare non cessat, non solum verbo predicando,
" sed corde et opere imitando, dicens cum apostolo:
" michi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri
" iesu christi, per quem mihi mundus crucifixus
" est, et ego mundo.

3
Labia sacerdotis non immerito etiam vittae coecinae, quae sanguinei est coloris, assimilari possunt. haec enim quotidie in Missae sacrificio tincta sanguine christi, veluti coecinum rubent, et ac propterea quasi vittae ligari debent, ne vanum, mundanum, scurrilem, ac similem minus laudabilem sermonem effundant, sed solum quae sunt iesu christi crucifixi loquantur.

24
Per generum ruborem Richardus à S. Vict. accipit animam, quae erubescere non recusat, pro christo, sed libenter pro eo opprobria, ignominias, egestatem, dolores et labores suffert, quia haec omnia tantum fragmen sunt, seu exigua portio, si cum opprobriis et doloribus christi comparentur.

Sicut turris David collum tuum, quae edificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium. c. 4. v. 4.

Commentarius.

Sponsus ^{cap. 1. v. 9.} collum sponsae, ^{monilibus} assimilavit, nunc illud comparat turri David, ut

or. huius
origo
atio om-
defavoris
lison, qua
et, puer
abim in
virtutem
corpus et
am homi
invenit,
providet
tunitas
tionem
condunt
nos h
cor inge
vid aperte
prope videt
abi in
estras nos
propriet
caeteri
e qua
per h
ine cast
le cast
perfecta
ly de
um esse
him, in
ulterum
annum
blan p
Nite
gentia
bas
in recti
n am
acate
arlan
pntem

Orig. Theodor.
Bernard. et alij
apud Terin.

ostendat, obedientiam per collum significatam non
solum ornare animam, sed etiam eam fortem, in-
trepidam, ac animosam, beneq; munitam reddere,
cui proinde hostes nullatenus prevalere possint.
Sensus igitur est; Collum tuum nempe obe-
dientia tua fortis et armis instructa est, ad instar
turris arcis Sion, qua multa propugnacula, cy-
peos, et arma fortissima ~~habet~~ habet.

Meditatio 49.

Considera 1. Non immerito obedientiam tui Da-
vidica comparari, sicut enim hoc erat, recta,
excelsa, rotunda, et fortissima, sic talis esse
debet vera obedientia: recta quidem, per recti-
tudinem scilicet sanctae intentionis, qua verus
obediens non nisi voluntatem Dei in jussu supe-
rioris contentam implere intendat; excelsa quia
sicut ait S. Augustinus: Obedientia maxima
est virtus, et ut sic dixerim, omnium origo ma-
terq; virtutum; rotunda, id est, perfecta, quia per
hanc perficitur anima; obedientia quippe san-
ctorum cibus est, ex hac enim ablactati sunt,
et per hanc ad perfectionem pervenerunt: for-
tissima, siquidem ^{nam} per ^{eam} obediens vincit omnes dif-
ficultates, tentationes, ac similia salutis obsta-
cula; quapropter S. Benedictus asserit eum, qui
abrenuntiat propriis voluntatibus Christo vero
Regi militaturus obedientia fortissima atq;
praclarata assumere, quibus videlicet instruc-
tus, nec demonem, nec hominem timet, imo nec
jussum superioris neq; ipsum superiorem per-
horrescit. Ei enim perinde est, Petrusne suus
superior sit, an Joannes? Num hujus sit con-
ditionis, indolis, ac naturae, an illius? Vir
^{namq;} ~~quod~~ verè obediens ab his rebus dependere
non debet, et evidens est obedientia defectus, imo
manifestum magne imperfectionis, aut mala conscien-
tia argumentum ista discutere, examinare timere,
et perhorrescere. Tui et maleficus judicem for-
midat, hunc autem timorem non iudex sed male-
ficcium, et scelerata conscientia ei ^{ingenerat} ~~generat~~, sic si
times, aut perhorrescis tuum superiorem, non ipse

l. j. contr. ad
ver. Leg. c. 14

vit. PP.

in prol. reg.

q arma

92
Superior, sed tua imperfectio, inordinatus affectus,
propria et necdum abdicata voluntas, verbo tua in-
obedientia hunc timorem vel aversionem tibi procreat
generat. Vis ergo o anima mea nihil metue-
re et semper secura esse, obedientiam serio cole,
et ad omnia indifferens et resignata esto. Si
vis non timere potestatem, ait Apostolus bonum
fac, et habebis laudem ex illa, et qui hoc modo
ambulaverit, miram pacem, summam quietem, et securitatem
gaudebit.

Rom. 13

Considera 2. Praecipua obedientiae propugnacula,
clypeos, et armaturam esse timorem Domini, hu-
militatem, patientiam, propriae voluntatis
abnegationem, et fidem. 1° Timor Domini;
hic enim animam valde munit, et confortat
adversus inobedientiam, quoniam quasi peccatum
arrolandi est repugnare, et quasi scelus idolola-
tria nolle acquiescere, atq; ut ait Apostolus,
qui resistunt potestati, Dei ordinationi resis-
tunt, qui autem resistunt, ipsi sibi damnatio-
nem acquirunt. Et do humilitas, quia obe-
dientia praestari nequit, nisi quis se subdat
alteri, quae subiectio actus est humilitatis.
3° patientia, quia obedientia labores, onera,
difficultates plerumq; comites habet, unde
ii, quibus imponitur obedientiae praecipuum
sape sapienter dicere possunt: propter te mortifi-
camur tota die, aestimati sumus sicut oves occi-
sionis, posuisti tribulationes in dorso nostro im-
posuisti homines super capita nostra, et ideo
necesse est, ut in huiusmodi duris, et contra-
riis rebus tantam conscientiam patientiam am-
plectantur. 4° propriae voluntatis abne-
gatio, quia quilibet obediens cum Christo
dicere debet, non mea voluntas sed tua fiat;
hinc est, ut notat S. Gregorius, quod obe-
dientia victimis jure proponatur, quia per
victimas aliena caro, per obedientiam vero
voluntas propria mactatur. 5° deniq; fi-
des, quia obediens credere debet, se Deo obe-
dire, cum obedit superiori, obedientia, inquit

1. Reg. 15

Rom. 13

ps. 43

ult. moral.

Reg. c. 7

e.

prov. 21.

Sap. 7.

Eph. 6.

S. Benedictus, qua majoribus praebetur, Leo exhibetur; ipse enim dicit, qui vos audit, me audit. En anima fidelis, propugnacula, clypeos et armaturam fortium, sine quibus vir obediens esse non poterit, nec proinde loquetur victorias; quapropter priusquam per obedientiam accipiat regnum decoris, et diadema speciei de manu Domini, omnino oportet, ut se muniat timore Domini, humilitate, patientia abnegatione propria voluntatis, et maxime fide firmiter ac sancte credendo praepositos suos licet etiam discolos et carnales nihilominus vices gerere Christi, quibus, ut ait apostolus, cum timore et tremore, et in simplicitate cordis sicut Christo obediendum.

Reg. S. Bened. c. 5

ps. 18.

Luc. 22

Isa. 53.

Hebr. 12

Philip. 2

Considera 3. Non esse obedientiam veram et perfectam nisi comparari possit turri David, id est, obedientia Christi, ipse quippe implevit omnes conditiones perfectae obedientiae; neque enim trepide, aut tarde aut tepide, vel cum murmure, sed hilariter, et perseveranter patri suo obedivit. 1. mo obedientia ejus non fuit trepida, sed animosa, nam hos cruentissimè et ignominiosissimè occidendum. 2. do non fuit tarda, ut qui exultavit ut gigas ad currendam viam suam. 3. tio sic fuit trepida sed fervens; unde dicebat: baptismo habeo baptizari, et quomodo coarctor, usque dum perficiatur. Et iterum: desiderio desideravi hoc pascha manducare. 4. to. obedivit sine murmure juxta illud Isaia vaticinium: sicut ovis ad occisionem ducetur, et quasi agnus coram tondente se obmutescet, et non aperiet os suum. 5. to. obedivit hilariter, quippe qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. 6. to. denique obedivit perseveranter, factus nempe obediens, usque ad mortem, mortem autem crucis, adeo quidem cui licet ferenda licet se proesus impari esse sciret, eoquod totus viribus exhaustus esset, nihilominus eam eruentis humeris suis à lictoribus impositam bajulandam prompto animo suscepit, atque incurvus et ad terram depressus sub ingenti illa crucis mole miserandum in modum

93

ac cum immenso dolore, et cordis angustia quam-
diu potuit incessit. Quis iam lacrymas cohibeat tanta
Christi ^{obedientia} ^{amore nostri} ~~ita afflictum~~ sibi ob interiores oculos ^{7 suscepta}
proponens: enim vero sub crucis pondere membra
succumbebant, et amor salutis nostrae labescen-
tem erigebat. Grande ligni onus ad terram au-
deprimebat, et ^{ardens implenda} ~~ignitudo~~ desiderium impellebat, ut ^{9 obedientia}
pergeret; vehemens namq; fervor gratissimam Dei
patris voluntatem exequendi, nostramq; redemptio-
nem absolvendam adeo in eo excreverat, ut supra
naturam, et imbecillitatem humanam cum pati co-
geret, in tantum, ut usq; ad extremum iudicii die
pro salute hominum sic onustus incidere non re-
cusasset, si ita patri ejus fuisset visum, et ad illius
cessisset honorem. Habes hinc anima mea, quod
imiteris, quando tibi dura aut difficilia imponun-
tur, nempe non trepide, non tarde non tepide, vel
cum murmure, sed hilariter et ferventer cum
Christo tibi levanda est illa crux, eamq; pro
Dei gloria ad extremum usq; spiritum ferre
parata esse debes. Et haec est via, qua recta ten-
ditur in coelum.

Documenta

Colla pars est cervix; cervicis est jugum portare, id
autem lubenti animo prestare ⁷ obedientia ~~est~~, quae est ⁷ facit
una ex primariis ~~et~~, et ad perfectionem summe necessa-
riis virtutibus. Venite clamat Sponsus, ad me om-
nes, qui laboratis quibusvis incommodis, et onerati
estis peccatorum sarcinam, et ego reficiam vos. Quo-
modo vero? tollite jugum meum super vos. Non ^{Matth. 11}
ait, relevabo vos onere et afflictione, sed discite
a me sine afflictione non vivendum esse
a me jugum portare, et Deo obedientes esse usq;
ad mortem etiam crucis, si ita expedit, et in-
victis requiem animabus vestris.

Lypei, qui pendent ex collo obedientia sunt
variae virtutes, puta humilitas, patientia, fides
quibus ipsa munitur, et fulcitur, ut mirum
non sit, si vir obediens loquatur victoriam, id
est, coronam triumphi, seu regni coelestis repor-
tet; obedientia quippe, ut ait Plinius, via pla-

Meditatio 50

94

Considera s. Animam devotam charitate Dei
 Tanquam ubere lactari, nutrir, et ad magnā
 vitā puritatem et sanctitatem efformari.
 Haec est mamilla regum, id est, Sanctorum,
 qua ipsi ablactati adeo fortes effecti sunt,
 ut mundum carnem, diabolum vincere potue-
 rint; atq; lactis eius dulcedine perfusi in-
 ter adversa, imo inter gravissima tormenta,
 nullum senserint dolorem; amor enim omne
 amarum dulce et lapidum efficit. Hoc lacte
 plenus erat S. Paulus, in cuius rei symbolū,
 ut asserit S. Ambrosius, caput ejus à cervice re-
 cisum pro sanguine lac fudit. Quid igitur mi-
 rum, si ipsi despiciebatur mundus, et omnia arbi-
 trabatur ut stercorea ^{cum} divini lactis dulce-
 dine adeo ^{delibutus esset} abundabat. O anima mea vis
 instar Pauli non hominum persecutiones, non
 gravissima tormenta, non mortem ipsam refor-
 midare, maxime autem mundum et omnes vo-
 luptates ac divitias ejus contemnere, nec om-
 nia reputare detrimentum prater Christum
 prius mamillā sanctorum lacteris, oportet.
 ama nempe Deum, ad ipsum perpetuo anhela,
 ipsi intimè uniri affecta. Nihil siquidem
 mentem à rebus hujus saeculi ^{magis} abstrahit, quam
 amor Dei. Et certè proprium cordis aman-
 tis est, ut solum magnificet, et querat, quod
 amat, imo omnium aliorum facile oblivis-
 citur, modo consequi possit, quod diligit. Tu
 igitur, qui profiteris, te amare Deum, in hoc
 solum incumbere debes, ut omnibus aliis rebus
 hujus mundi postpositis totum te occupes in
 illius ^{dilectione} servitio, tanto magis, cum in Deo perfec-
 te invenire valeas, quidquid posses amare in
 mundo. Et certè si rem pulchram amas, cur
 Deum non diligis omnis pulchritudinis fontē?
 Et si bonitas est obiectum voluntatis tuae,
 quid, amabo, melius Deo? Num ignoras, quod
 bonitas creatura catenus sit bona, quatenus par-

Isai 60.

Inc. Xti. l. 3. c. 5.

Serm. 68. et S.
 Chrys. orat. in
 Princ. Apost.

Accipet guttulam pelagi infiniti bonitatis immen-
sa sui creatoris. Si itaq; amas creaturam ob ea-
quam aliquam ejus bonitatem plurimis imper-
fectioribus infactam, cur Deum non amas ^{summe} ~~perfecte~~ et infinite perfectum et
bonum?

Considera 2. Charitatem Dei et proximi merito
comparari Hinnulis gemellis, quia duo isti amores
sunt pulchri, jucundi, delectabiles, et simul etiam
gemelli, eo quod sint coevi, et ab eadem radice vi-
delicet à divina gratia ~~et~~ ^{summe} ~~perfecte~~ ^{singul} ~~perfecte~~ ^{prodeant}

~~et~~ ita enim conjunctus est amor proximi am-
ori divino, ut eodem amore, quo amas Deum, ames et
proximum; idcirco si quis dixerit, quoniam diligo
Deum et fratrem suum odit, mendax est, ait S.

1. Jo. 21.

S. Thomas

Joannes. Siquidem amor quo diligitur Deus, et quo
diligitur proximus est unus et idem specie actus.

Quam autem pro pulchra delectabilis, utilis, et
jucunda sit dilectio proximi, abunde ex S. Scriptu-
ra innotescit. Ecce quam bonum, ait David et
quam jucundum habitare fratres in unum.

ps. 132

1. Jo. 21.

Si diligamus nos invicem, inquit S. Joannes, Deus
in nobis manet, et charitas ejus in nobis perfec-
ta est. Concordia fratrum, dicit etiam Sapiens,

Ecl. 25.

ta est. Probata sunt coram Deo et hominibus,
dicit Sapiens, concordia fratrum et amor proxi-
morum. Tantum igitur est bonum fraternae
charitatis, ut in rebus creatis nihil pretiosius
soleat inveniri, nihil delectabilius concupisci,

S. Chrys. hom. 32.
in Ep. 2. ad Cor.

et nihil utilius possideri; qui enim alios dili-
git, sicut debet, ita vivit in terra quasi esset in cae-
lo summam semper gaudens tranquillitatem, in hoc
enim bono charitatis omnia bona habet, et per
eam obtinet inestimabiles thesauros pacis. O ani-
ma mea, moveant te ad sectandam et fovendam
dilectionem proximi tot ejus prerogativa, maxime
autem ejus jucunditas; quis enim non vult jucun-
de vivere, et cum letitia vitam agere? quid vero
jucundius concordia? quid molestius discordia? Ec-
ce omnis alia virtus sine poena exerceri nequit,
humilitas enim, patientia, abstinencia, castitas,
paupertas, fortitudo laborem habent; neq; enim
sine difficultate homo se submittit, patitur in-

jurias, abstinet à voluptatibus carnis, et bonis temporalibus caret. In amore autem quæna difficultas? quis labor? An non convenit natura nostra amare, odisse vero repugnat? facilius igitur est, diligere proximum quam odisse. Quod si tamen tibi grave videtur, diligere proximum tibi infensum, cogita quod longe gravius sit, ardere in inferno: elige iam ex duobus alterum, si non amaveris, ardebis. O infelicem, o insanam mentem, qua mavult in æternum in inferno ardere, quam in hoc labili mundo perbreve tempore diligere. Ah dilige proximum etiam te odio prosequentem, et eris Dei filius, si filius ^{eris}, et coheres illius regni celestis, quo perfrueris in omnem æternitatem.

Considera 3. effectus charitatis, sicut enim hinnuli caprea visus perspicacitate præditi sunt, sic anima charitate imbuta magnas mentis illustrationes consequitur, et longe perspicacius superna intuetur, magisque discernit quæ sint facienda, et omittenda; unde ait S. Augustinus; anima media inter Deum et creaturas posita conversione ad Deum illuminatur, melioratur et perficitur; conversione ad creaturas obtenebratur, deterioratur et corrumpitur. Præterea hinnuli velociter currunt et ardua ac prærupta transiliunt; sic anima, quæ charitatem habet, velociter currit viam mandatorum Dei, citò etiam subvenit ~~afflictis~~ ^{illis} omnibus, qui ejus ope indigent: ~~Deinde~~ ^{nec non} ~~transit~~ ^{superat} omnia obstacula hujus mundi, superatq; omnes salutis difficultates. Deniq; sicut hinnuli caprea semper alta petunt, sic anima amore sponsi celestis inardescens ad superna per contemplationem se sublevat, ut possit dicere: conversionis nostra in coelis est. Ah quis capiat quantâ felicitate et animi pace tunc fruatur hujusmodi anima; habet enim omnia in omnibus, quia uni adhæret, in quo sunt omnia. Si vult divitias? gloria et divitiæ in domo ejus. ps. 111. Si sapientiam? in eo sunt omnes thesauri sa-

ap. b. c. 13

opus. b. c. 13

Philip. 3.

col. 2

finit. b. c. 13
amas carnis
talem p. m.
dum non car
finit. p. m.
Dei et p. m.
quia dicitur
abile et p. m.
ad eam dicitur
simul p. m.
est amor p. m.
us amas dicitur
carit. quæritur
merita est
dicitur dicitur
idem p. m.
electabilis p. m.
abundat et dicitur
um ait dicitur
trahes in omni
ut dicitur
ius in nobis
et dicitur
Deo et bono
et amor
bonum p. m.
nihil p. m.
bilis in
in eis p. m.
ora quæritur
a quæritur
na h. c. 13
uors p. m.
nda et dicitur
rogat p. m.
im non p. m.
age p. m.
his dicitur
a carnis
sticatis
habet p. m.
nitur p. m.

ps. 138.
math. 13
sap. 16
fl.
ps. 35

pietatis absconditi. Si honores: nimis honora-
ti sunt amici ejus. Si delectat pulchritudo:
fulgebunt justi sicut sol in conspectu Dei.
Si vitam cupit aeternam? justis in perpetuum
vivent. Si sanctam ebrietatem: inebri-
entur ab ubertate domus Dei. Si castam
voluptatem? torrente voluptatis suae potabit
eos Dominus. Vide iam anima mea quanta
excellentiis ac dignitatibus sit charitas, ea
qua nempe tot et tanta bona promanant.
Hac jam serena mente perpende, et in te tantum
divini amoris incendium excitare satage, ut
sicut ferrum in ardenti fornaci immissum in
totum in ignem conversum esse videtur, sic
et tu tota transformeris in Deum.

Documenta.

1. Licet duo amores Dei scilicet et proximi
sint gemelli, quia tempore coeui, natura ta-
men prior est dilectio Dei, quia ut ait S.
Thomas, ratio diligendi proximum est Deus
sive ejus dilectio, inde fit, ut quo magis a
Dei dilectione recedimus, eo magis a proxi-
mi amore elongemur, quantum vero chari-
tati Dei adhaeremus, tantum et proximo con-
jungimur.
2. Anima pia merito comparari potest hinnu-
lis, qui ad lac currunt; hoc enim apud se par-
vula est, id est, humilis et ideo lac gratia
quirit. Et quia ad hoc lac indefinenter cur-
rit, eo etiam reficitur, ac tanta eius reple-
tur dulcedine, ut illius abundantia alio-
rum inopia supplere sufficiat.
3. » Beata Virgo, ut ait Richardus a S. Vict. ha-
» bet duo ubera gemina dilectionis lac funden-
» tia, quia reis impetrat veniam, justis gratia
» Hinnulorum autem velocitati comparatur, quia
» velocius occurrit ejus pietas, quam invocetur,
» et causas miserorum anticipat; Hinnulis vero
» comparatur, quia dulcedinem bonitatis, qua im-
» pendit ipsa desuper sugit; adeo verò replentur
» ubera ejus, ut alicujus miseriae notitia tacta lac fundat
» misericordiam, nec possit miseriae scire, et non subvenire.

7 pietate

96
Donec aspiret dies, et inclinentur
umbrae vadā ad montē mirrhā,
et ad collem thuris. c. 4. v. 6.

Detractionis Commentarius

Jam supra ad cap. 1. v. 3. adnotavimus, fre-
quentem esse apud hebraeos numerorum muta-
tionem, ut pro singulari pluralis, et vicissim
pro plurali singularis ponatur. Præterea apud
eosdem Hebraeos non minus crebra est tempo-
rum mutatio, ut pro presentis, aut imperativo
futurum aut etiam præteritum usurpent. De
quo consule Ferrarium & præfat. in psalm.
c. 4. Hinc est, quod verbum vadam hic
sumi debeat, ac si dictum fuisset: eamus; cau-
daverat enim sponsus sponsam ob geminam
charitatem Dei et proximi, nunc ne in ea de-
ficiat, eam ad se vocat, invitatur, ut secum
vadat ad montem mirrhā, et ad collem thuris.
Sensus autem iste est: Donec aspiret dies ater-
nitatis, et inclinentur umbrae hujus mortali-
tatis, eamus, v. sponsa ad altissimum mir-
rhā mortificationis, tribulationis et afflictio-
nis montem tum etiam ad collem thuris, id
est, orationis, et contemplationis conscendamus.
Meum hoc omne studium fuit, velim sit etiā
vuum.

Cornel. à Lap.
Terri. hic.

Meditatio si.

Considera 1. Prius eundem esse ad montem
mirrhā, antequam collem thuris ascendamus;
mortificatio liquidem orationem et contem-
plationem prius præcedere debet. Quem enim
docebit Deus sapientiam, et mysteriarum suo-
rum arcana, atq; sibi intimè conjunget? nonne
ablactatos à lacte, avulsos ab uberibus, nem-
pe eos, qui se illius amore à mundi deliciis
ac voluntatibus atq; à carnalibus desideriis,
qua militat adversus animam abstrahunt.
Ut enim Deus cum suis spiritualibus conso-
lationibus ac celestibus donis animam in-
grediatur, prius vult, ut plenā pacē et quie-
tē, summas tranquillitate potiatur; quia

Isai. 28.

factus est in pace locus ejus. Verum sicut bello paratur pax, sic mentis pax et tranquillitas tunc solum in nobis invenietur, postquam adversus cupiditates pravas decertaverimus, eas nimirum mortificando, domando, et penitus extirpando, siquidem passiones nostrae, appetitus et propensiones inordinatae, quae in nobis vigent, animum nostrum inquietant, ac perturbant, nec sinunt, ut orationi, aut etiam contemplationi, ubi pax est, incumbamus, tandemque spiritum ac tumultum in mente ciunt, ut à suavi hoc somno nos ita identidem excitent, aut, ut rectius dicam, ad illum nos pervenire non permittant. Sicut igitur prius Jacob vocatus est Jacob, id est, Supplantator, antequam nuncuparetur Israel, id est, videat Deum, sic pariter Deum intueri, ac dulci contemplationis somno frui non poterimus, antequam vitia, ac inordinatos appetitus, passionesque, supplantaverimus. O anima mea, si ad deliciosum, et amoenum collem Thuris ascendere cupis, prius mortificia per humilitatem tuam, exerce te in operibus humilitatis, discere vincere te ipsum, amplectere patientiam, laborum tolerantiam, abstinentiam à carnalibus desideriis. Et hoc tibi persuade, te nunquam ad solidam ac sublimem contemplationem perventuram, nisi animus tuus nudus et exutus fuerit ab omnibus vis, quae sunt sub coelo, ac ita rapta fueris in Deum, ut facias te ipsam penitus abdicare propter Deum.

Consequenter 2. quod sicut oratio mentalis et contemplatio sine mortificatione sterilis est, et infructuosa; sic vicissim mortificatio sine oratione est insignis et horrida. Mortificatio namque, fulcitur oratione, et oratio conditur mortificatione. Quapropter anima quae ad montem mirra ascendit, mox ad collem Thuris se conferre debet. Oratio enim monte mortificatam sustollit ad Deum, ab eoque caelestes amores, sensus, et spiritus haurit, quo fit,

97
ut anima huiusmodi magnam pulchritudinem
ac formositatem consequatur; unde Sponsus
coelestis post illa verba: vadam ad montem mir-
rha et ad collem thuris, mox subjungit: to-
ta pulchra es amica mea, et macula non est in
te; quia ubicunq; oratio mirrha mortifica-
tionis conjuncta fuerit, confestim anima effici-
tur pulchra pura et immaculata. Jure vota
pulchra vocatur et sine macula inquit Gilber-
tus Abbas, quam orationis arbor incanduit.
De qua dicitur: in meditatione mea exardescet
ignis. O anima fidelis, si cupis constanter
ac perseveranter refrenare cupiditates tuas et
mentem tuam abstrahere ab omnibus desideriis
terranis, frequenter ascende collem thuris in-
siste nempe crebris meditationibus; ex ea-
rum enim assiduitate, ut ait S. Laurentius
Justin. Stabilitur mens, purgantur cogitatio-
nes, solitudo sapit, dulcescit Deus, ingenium
acuitur, illustratur ratio, desipit mundus.
Quod si nequeas cum S. Joanne sublimia
contemplari proinde cum Maria Magdalana
ad pedes Jesu, et corde contrito pedes tuo-
rum veniam peccatorum, quibus dum toties
offendisti. Si non vales cum S. Paulo ad ter-
tium coelum evolare, mane cum eo apud
Jesum crucifixum, non in carne gloriamdo,
sed carne cum vitiis et concupiscentiis, cru-
cifigendo. Si non potes cum cervis id est,
viris perfectis excelsos contemplationis mon-
tes scandere, ingredi petram cum Erina-
ciis, ut ibi spinas peccatorum reliquas. Si
non habes alas aquila volantis ad sidera,
habeas pennas simplicitatis columba nidificantis
in maceria, nempe meditando sacrosancta
Jesu Christi vulnera.

form 29
in cant.

ps 38

De casto concubio. 22.

Considera 3. Quilibet anima fidelis, qua
cupit ad vitam pervenire aeternam, ad quam
à Deo creata est, omnino necesse esse, ut
perseveranter usq; ad mortem ascendat ad
montem mirrha et ad collem thuris, nempe
donec aspiret dies aeternitatis, et inclin-
tur umbra huius mortalitatis; neq; enim
magnum est, inchoare, quod bonum, inquit

S. Augustinus, at consummare hoc solū per-
 fectum est. Non quaruntur initia ait
 etiam S. Hieronymus, sed finis. Paulus
 malè coepit, sed bene finivit. Iudei lau-
 dantur exordia, sed finis proditione dam-
 natui. Unde parū prodest, bene incho-
 asse, si bene non perficiamus. quia ne-
 quaquam incipientibus, sed perseveran-
 tibus promittitur primum et corona. Qui
 perseveraverit usq; in finem, hic salvus
 erit. In Summitate Scala, non autem
 in ejus principio vel medio vidit Jacob
 Dominum, ut hinc disceremus, ait S.
 Hieronymus, Satis non esse bene incipere,
 si non perseveremus, et consummemus.
 Multi contempserunt voluptates mundi,
 et refrenarunt peccatas cupiditates suas,
 sed quia sunt reversi retro instar uxo-
 ris Loth, respicientes post Sodomam,
 reprobi facti sunt, et nunc ardent in in-
 ferno; nemo enim mittens manum suā
 ad aratrum, et respiciens retro, aptus est
 regno Dei. Vide iam anima mea,
 quanti momenti sit, ut perseveres in bo-
 rone, maxime autem in exercitio mortifica-
 tionis et orationis. Donec aspiret dies
 eternitatis, et inclinentur umbra hujus
 mortalitatis. Cave proinde, ne tibi ali-
 quando exprobetur, quod Apostolus suis
 Galatis exprobravit: Sic stulti estis, ut
 cum spiritu ceperitis nunc carne confunde-
 mini. Quid enim tibi proderit, si hodie
 mortificationis studium arripueris, eras
 vero inordinatis appetitibus tuis laxa-
 veris habenam? Quatuor illa animalia
 Apocalypicos nunquam quiescebant, sic nec
 tu quiescas, donec usq; in finem perficias
 sancta proposita tua. Si constanter in abne-
 gatione, ac mortificatione tui perseverave-
 ris, nec ab hoc sancto opere defeceris, pro-
 fectō pervenies ad perfectam cum Deo
 unionem vel adhuc in hac vita, vel sal-
 tem in altera.

Matth. 10

In Epist. ad Turiam
Vid.

~~ix Epist. ad Turiam~~
Turiam

Luc. 9.

Gal. 3.

Documenta

98

Si Deus praecepit, ut lapidetur bestia quae
montem attigerit, quomodo non lapida-
bitur ille, qui ascendere audabit ad ^{colle} thuris,
tam, id est, contemplationis, adhuc instar
bestiae subditus passionibus sensualibus.

Mortificatio collocatur in monte, quia
multo ardua videtur, oratio vero in colla
quia facilior et suavior. Ceterum morti-
ficationis studium nobis proculdubio fa-
cile apparebit, si cum Christo montem
mirrae, id est calvariae, quemadmodum
multi S. Patres interpretantur, ascenda-
mus; quis enim contemplant, crucem, cla-
vos, lanceam, spinas, plagas, vulnera, inju-
rias, opprobria, quae Christus pro nobis per-
pessus est, et refugiat mirram mortifica-
tionis?

Nyssen. Theodor.
Rupert. C.

Beata Virgo Xrum crucem bajulantem
in montem calvariae comitans merito di-
cebat: Vadam ad montem mirrae. Idem
fecit per omnem deinceps vitam, assidue
monte obiens montem calvariae. Idem
etiam facere debemus, si ardemus desi-
derio perfectionis nostrae; anima liqui-
dem multum perficitur, dum Christum
crucifixum coram contemplatur, ac per
mortificationem ac passionum tolerantiam
eum imitatur.

Tota pulchra es amica mea
et macula non est in te. c. 4. v. 7.
Commentarius.

Anima quae ascendit in montem mirrae
et in collem thuris magnam consequitur
pulchritudinem, ut supra iam diximus. Unde
post talem ascensum merito subdit
sponsus: tota pulchra es amica mea, quia
per quam mortificationem et orationem
et seu contemplationem abigis à te quid.

quid foedum est a deo, ~~sed~~ ut in te non
inueniatur voluntarii alicuius peccati
macula.

Meditatio 52.

Considera 2. Quod pulchritudo, ⁱⁿ res sit, quam
omnes labere cupiunt; nullus enim est qui
pulcher dici et esse non desideret, sicut è
converso nemo est, qui non abhorreat à de-
formitate. At valde deplorandum est, quod
pleriq; homines de pulchritudine corporis
dumtaxat sint solliciti, pulchritudinem autem
animae parùm curent; Quasi verò hæc anima
pulchritudo non magis prætaretur pulchritudi-
ni corporeæ, quam distat coelum à terra.
Quasi verò hæc sola et unica non foret per
quam placemus Deo, et coram eo gratiam
inuenimus, amoremq; ejus ad nos attrahimus.
Tolle pulchritudinem animae ab homine, et
adde ei tot gradus formositatis corporeæ,
quot sunt atomi in aere: quid erit huius-
modi homo coram Deo? Turpitudine deformi-
tas, abominatio. Contra verò adime homi-
nem omnem corporis pulchritudinem, et ad
confer ei tantum unum gradum gratiæ
divinæ. Et ecce talis, ^{homo} tam Deo placebit adeo
quidem, ut ad oscula et amplexus ejus ad-
mitti mereatur. Jam quærò à te o Christia-
na anima, quidnam sit melius, an placere Deo, an
vero hominibus? Dices utiq; Deo, omnes enim
homines, imò omnes creaturas, ut ab præstan-
tes nobis videantur, ad Deum comparatæ,
sunt nihilum et inanequid. Cur igitur magis
rem curam non impendis, ut te ipsam gratiâ
et charitate ornes, quatenus à Deo, qui nec
pro bonitate fallere, nec pro sapientia fel-
ci potest, eam laudem consequaris, quam spes-
sa audire meruit: tota pulchra es amica
mea. Vide, quæ te dementia teneat! nosti
quod omnia tua felicitas ex eo dependat,
ut Deo placeas; et tamen pulchritudinem
tuâ interiù per quam ei magis ac magis pla-
cere possis, habere negligis. Ah utinam
aliquando sapires, et ad charitatem Dei red-

mentius anhelares, ut per eam pulchra effi-
ci et gratia Dei tibi conciliare valeas.
Hoc enim tibi innumeris nominibus magis
proderit, quam si omnes mundi thesauros
cunctasq; ejus voluptates et gaudia, et ho-
nores adipiscaris. O Domine Deus
o simplicissimum et jucundissimum bonum,
quando te unice diligam quando tibi te-
nacissime inharebo. O desiderabile princi-
pium meum, quando in te revertar et
pro amore in te diffuam! Eia Domine
miserere mei pauperrimi exulis, miserere
mei vilissimi peccatoris, illumina me in-
flamma me, accende et penitus concrema igne
amoris tui, ut tibi unice placere possim.

Considera 2. Sponsam vocari totam pulchra,
eo quod nulla in ea esset macula. Solum gravio-
ris culpa seu peccati mortiferi, quod dumta-
xat animam reddit deformem ac deo exofam;
nam sicut, qui adheret Deo pro quo nihil pulchrius;
unus fit spiritus cum eo, ac consequenter mi-
ram pulchritudinem adipiscitur, sic e contra-
rio, qui adheret diabolo pro quo nihil abomina-
bilius; unus etiam efficitur spiritus cum illo,
ac proinde tam abominandum, et horrendum
monstrum evadit, ut juxta S. Catharinam Ge-
nuensem si possibile foret, animam divina orba-
tam gratia ac peccato contamulatam oculis
cernere, nullus ambigere debeat, quin hujusmodi
animae solus aspectus homini intuenti confestim
vitam eriperet; adeo namq; turpis et invisa
est talis anima abominata, ut nullus in-
tellectus licet perspicacissimus id comprehen-
dere, nedum lingua quamvis disertissima ulli
eloqui possit rationes. Quod si tanta abo-
minatio vel ex uno peccato mortali provenit,
in qua, obfero, miserando statu versabitur ani-
ma non uno dumtaxat, sed plurimis peccatis
mortiferis ^{conquinata} Deoq; inimica? Quis sa-
tis explicet, quam ^{foetida} quam abominanda, ac
foetens illa sit in oculis divinis? Vide iam ani-
ma fidelis, quantum mortale peccatum horrere
debas, quod hominem adeo foedum, et abomina-
bilem reddit, uno cum in ipsum demonem trans-
format. quemadmodum Christus de Juda apos-
tata dixit: unus ex vobis diabolus est. Hinc

7 mortali

Jo. 6.

180
reputari possit, negari tamen nequit, quin in
se sit grande malum, eo quod per illud offenda-
tur infinita ac imensa Majestas, quam vel in
minimo offendisse, majus est malum, quam omnia
Supplicia ac mala poena, qua alicui creature
inferri possent. Ah vae tempori illi, omni
Deus, quo te vel leviter offendi! Ah quam incon-
siderate, quam Stulte egi, dum vel per incuriam,
negligentiam, intemperantiam, inobediantiam,
laxitates, irreverentias, ac sensuum meorum
immoderantiam venialiter peccavi: et sic peccato
mortali viam stravi. O Deus meus doleo, quod
etiam in minimo Majestati tuae displicuerim!
quod te unquam venialiter offenderim! Ah quam
merito singularis illius protectionis, quam ser-
vis tuis, ut à graviore lapsu praeferentur, largi-
ris, me indignum reddidi. Sed iam propono me
emendare; fugiam à noxa veniali, sicut à facie
colubri, sicut à morte ipsa, sicut ab igne infernali.
Confirma me Deus in hoc s. proposito.

Documenta

Tota pulchra es, ait Sponsus coelestis ad animam
Sanctam, quo Super Didacus Stella ita ait: Illa
est vera pulchritudo, quam neq; morbi, neq; mors
potest adimere. Pulchritudo corporis est brevis,
momentanea, corruptibilis, anima vero perennis.
Quanto pulchrius est coelum, et terra, tantum
pulchritudo anima antea quodecumq; aliud in
mundo pulchrum. Si admirabilem ejus pulchri-
tudinem oculis videremus corporalibus, omnem
aliam quancumq; pulchritudinem haberemus derisum.

Tanta est anima in Dei gratia et amicitia
constituta pulchritudo, ut una causarum, propter
quas Deus nolit animas nostras suâ gratiâ ador-
natas videre, sit periculum vana gloria, ne sci-
liet nos tanta pulchritudinis esse contuentes plus
aquo erigamur, semel enim viso decore anima
nostrae adeo in ipsius amore caperemur, ac in
tantam admirationem pro ejus mira specie ra-
peremur, ut ~~propre~~ ^{si} corpora, ^{si} necessarium
nutrimentum dare negligereamus.

Vis semper pulcher esse. Lava animam tuam
aquâ poenitentiae, et lacrymarum. castiga corpus
tuum, afflige illud jejunis, vigiliis, et orationibus,

part. 1. c. 39

Sis licet modo senex, infirmus, turpis, ac omni
venustate orbatus; si tamen virtutibus ani-
mam tuam exolueris, resurges juvenis, sanus
candidus, et Angeli instar speciosus.

Veni de Libano sponsa mea, veni de
Libano, veni: Coronaberis de capite
Amana de vertice Sanir et Hermon,
de cubilibus Leonum, de montibus pardorum. v. 8
Commentarius.

Nota. Libanus, juxta Glossam interlinearem
Hugonem Card: et alios, interpretatur candor
virtutum. Amana vero idem est ac nutrix,
denotatq; concupiscentiam carnis, nutrit enim
carnem concupiscentia gula. Sanir, id est, ite-
ratio novalis notat avaritiam, avaritia enim
novis agris, et opibus aggregandis inhiat. Her-
mon quod interpretatur destructio et anathema
Superbiam vitam indicat; Superbia enim omne
bonum destruit, cum sit origo omnium malo-
rum. Vid. Cornel. à lap. k. Cubilia autem
Leonum, id est, demonum, sunt immunda
cogitationes, ait Honorius, et montes par-
dorum sunt falsi fratres, qui fument ne-
quitiam. Ceterum videtur hic Sponsus
coelestis excitare quamlibet animam ut
debellatis vitiis magis proficiat in virtuti-
bus, proposito sponsa exemplo, quae ad coeles-
tem coronam hunc primum evocatur postquam
candore virtutum enituit, et de vitiis tri-
umphum reportavit. Sensus proinde est:
Veni sponsa mea, veni de candore charita-
tis exterarumq; virtutum, quibus tota pul-
chra effecta es; veni coronaberis de domita
concupiscentia carnis, avaritia, superbia ob-
scissis etiam à te immundis cogitationibus,
quae sunt cubilia demonum, et per patien-
tiam superatâ nequitiam falsorum fratrum.

Meditatio 53.

Considera 1. Non esse hominem Christianum,
qui aternaliter beatus esse non desiderat,
sed non omnes apprehendunt media, quibus

eternam beatitudinem sibi comparare possint;
 cum quam multi inveniuntur, qui vitia ex-
 tirpare, et virtutes animae inferere negligunt
 quo fit, ut desideratam felicitatem frustentur;
 Neque enim estimandum est, sola fides in Chris-
 tum, ~~quod per se~~ ~~domit~~ ~~saltem~~, nos salvan-
 dos fore; fides enim sine bonis operibus seu
 virtutibus mortua est; ~~et~~ ~~quod~~ ~~ad~~ ~~modum~~ ~~ait~~
 apostolus, nisi quis legitime et non coronabi-
 tur, nisi qui legitime certaverit, hoc est, nisi do-
 matis vitis, virtutes eius oppositas exereuerit.
 Qui igitur sic desiderant, an in tuto sit sa-
 lus ipsorum collocata, solummodo attendere
 debent, an contra vitia sua ac depravatam
 naturam egregie certent, si enim suis inordi-
 natis appetitibus semper obediunt, ac jugiter
 eundo post concupiscentias suas lassentur in
 via iniquitatis, palam est, eos legitime non
 certare; nec proinde spem vitae aeternae illos
 habere posse. O Cocitas! o insania! Quanto
 studio infelicissimi homines id efficitis, ut miseri
 in aeternitate sitis? quanto minori ~~labore~~
 labore id vobis prestare potuistis, ut semper
 beati esse possitis? O anima mea noli imi-
 tari has insanas mentes, sed potius instar
 sponsae ausculta voci sponsi te de libano,
 de cardore scilicet virtutum vocanti ad coe-
 lestem coronam. Omnem proinde affectum
 tuum, sollicitudinem et laborem impende,
 ut charitatem, humilitatem, patientiam, pro-
 pria voluntatis abnegationem aliasque virtutes
 acquirere valcas; huiusmodi enim virtutibus
 debetur aeterna corona. Modo es in stadio, cur-
 rendum est; es in campo, pugnandum est: es
 in vinea, laborandum est: es in agro, seminan-
 dum est; non vero otio, minus voluptatibus
 mundanis indulgendum; si enim terrena se-
 faris, et in negotio salutis tuae torpescis, in
 summum discrimen hanc salutem tuam con-
 iicias. Ah mi Jesu, scio, quod, qui tecum
 vult aeternum regnare, etiam tecum viriliter
 agere debeat. Viriliter igitur agam, quia veniet
 brevi una hora nota tibi, ignota mihi, qua clau-
 dentur oculi corporis, nunquam amplius aperiendi;

2. Tim. 2

quā migrandum in domum akeritatis; et quia
^{in illa} hac horā cuperem, ne in hoc mortali corpore
prius legitime certasse, ac animam meam vir-
tutibus ornasse, id proinde nunc, dum tempus
adhuc suppetit, faciam. Adiuva me Domine
Deus in hoc sancto proposito.

Considera 2. Ante omnia anima, quæ in coelis
coronari cupit, curandum esse, ut de capite Ama-
na seu concupiscentia carnis, quæ est caput,
sive radix multorum malorum triumphum agat,
caro enim concupiscit adversus spiritum, atque
ei quantum potest, obsistit. Et, quia ea, quæ
cadunt sub sensus nos magis movent, quàm ea
quæ sola mente intelligimus; hinc fit, ut homo
plerumq; magis obediat, ac deserviat carni, quæ
videtur, et tangitur, quàm spiritui, qui solo intel-
lectu cognoscitur. Præterea homo ab adoles-
centia sua pronus est ad malum ~~quo fit~~
hinc tanto facilius sequitur carnis suæ appetitum
quanto difficilius ei accidit, refrenare cupidi-
tates suas, cò quòd hæc refrenatio fieri ne-
queat sine conflictu, à quo natura sensualis
mollis, et infirma abhorret. Sed si per
modicum tempus pugnare, refugimus, ergo in
æternum perire volumus. In hoc enim
mortali corpore, quando caro concupiscit ad-
versus spiritum, et spiritus adversus carnem
semper contentio est, ac proinde semper pu-
gnandum. Aut igitur caro spiritui subdi-
bet, aut spiritus carni. Si primum, vita nos
manet æterna; si secundum, mors; nam, ut ait
Apostolus: si secundum carnem vixeritis, morie-
mini, si vero spiritu facta carnis mortificave-
ritis, vivetis. O anima fidelis, vides, quòd non
possis vivere sine pralio, ubicunq; enim fueris, ha-
bebis bellum, quia in te ipso fers, qui tibi contra-
dicat. Sed cogita, quàm æquum sit, ut spiritu am-
bules, et desideria carnis non perficias, nec unquã
per permittas, ut caro super spiritum tuum dominium
exerceat, cum enim spiritus longè sit nobilior
carne, profectò contra omnem rationem militare

Rom. 8

videtur ut Spiritus subdatur carni et ejus man-
cipium efficiatur. Si foveas corpus otio, cibo, et
potu, et Somno, corpus quidem vincet, anima vero prohi dolor!
opprimetur à corpore; Quod si refrenas cupidi-
tates ejus, et animam exerceas orationibus, ac
bonis operibus, facile opitulante divina gra-
tia subjugabitur caro. Nonne melius est ut su-
peret anima Spiritus Superet carnem, quò utriusq;
simul servetur, quàm si caro vincat Spiritum, et utrumq;
tandem aeternaliter pereat? Si amas carnem, sub-
iice illam rationi, nec nimium illi indulgas.
Qui amat, odit, et qui odit, amat, dicit Christus. Jo. 12
Qui odit animam suam: sensualam nimirum: ser-
vat eam: et qui amat eam, perdit. Ah si sapi-
redige sensualitatem in obsequium Spiritus. Ecce enim
brevis est conflictus, gloriosa victoria, et esse-
lucior corona. Ne fugias laborem, si vis premio
affici. Premium autem non datur nisi certantibus.
esto ergo fidelis usq; ad mortem, et dabo tibi co-
ronam vitam, inquit Dominus.

Jo. 12

apoc. 2.

Considera 3. Post demitam concupiscentia car-
nis deponendum esse inordinatum habendi appe-
titum; Sicut enim is, qui cacumen altissimi mon-
tis ascendere cupit, ineptissime ageret, si multis
oneribus humeros gravaret; ita non minus stul-
te agit, qui sublimem coelum conscendere volens,
quarrit, quomodo bonis terrenis se onerare pos-
sit. Et sicut viator stultus foret, si itinere
prope iam finito de magno viatico angeretur,
ita non minus ineptit, qui cum cras forte mori-
turus sit, de bonis hic accumulandis solli-
citus est. Stulte hac nocte animam tuam
à te repetent, inquit Christus, et qua paras-
ti, cujus erunt? Quod si quis tanquam cuncta
mundi bona relinquere non potest, sic ea teneat,
et possideat, ut ab ipsis non teneatur, aut pos-
sideatur; Sint temporalia in usu, aeterna vero
in desiderio. Et hoc est quod monet Apostolus,
ut, qui utuntur hoc mundo, tanquam non utan-
tur. Nihil enim vitulinus in hunc mundum,
haud dubium, quod nec auferre quid possumus.
Habentes autem alimenta, et quibus tegamur,
his contenti sumus. Nam qui volunt divites fieri,
incidunt in tentationem, et in laqueum dia-
boli, et desideria multa inutilia et nociva, quae

Luc. 12

1. Cor. 7.

1. Tim. 6.

et qui
corpore
meam vi
um seque
Draue
que in coel
capite
caput
magnus ag
um, atque
ia ea, que
quam ea
ut homo
t carni que
i solo vici
et adde
appetitum
re, cupit
fieri re
Sensualis
si par
us, ergo in
re enim
miserit ad
us carum
impar par
i subdi
vita est
quid ait
is, mori
stificare
quid an
fuerit, le
bi vobis
picta ex
ne magi
Dominus
et adde
nihilum

mergant homines in interitum, et perditionem.
Radix enim omnium malorum est cupiditas,
quam quidam appetentes, inferunt se dolo-
ribus multis. Tu autem o homo Dei hanc fugas.
Sectare vero justitiam, pietatem, fidem, chari-
tatem, patientiam, mansuetudinem. Hæc sunt
veræ divitiæ, ad quas quarendas Christus Do-
minus tam serio nos adhortatus est, dicens: no-
lite thesaurizare vobis thesauros in terra...
thesaurizate autem vobis thesauros in coelo:
quasi diceret: Si verè divites esse, verosq; the-
sauros possidere vultis, nolite vestrum desi-
derium, laborem ac sollicitudinem ponere in
cumulandis terrenis bonis prædiorum, reddituum,
domorum, pecuniarum, sed potius omne stu-
dium vestrum eò convertite, ut virtutes ac-
quirere valeatis; istis enim comparantur
bona coelestia, in quibus hominis felicitas,
et gloria consistit. O anima fidelis, qua
appetis bona terrena: erige te ad creatorem
ait S. Augustinus. Noli dicere multum, ^{hoc} est
à me. Magis multum est à te, habere aurum,
quod quaris. Aurum et si volueris, forte non
habebis; Deum cum volueris, habebis; quia et
antequam velis, venit ad te. En qui malis sile,
fructus, vitam, salutem præstat, servat tibi ali-
quid, quod non præstat det, nisi tibi. Quid est au-
tem, quod tibi servat, nisi se? Pote aliud, si
melius inveneris.

Marc. 6.

7 duntaxat

in ps. 32.

Matth. 18

1. Pet. 5.

Ecles. 10

ps. 100

Considera 4. Animam ad coelestem patriam
aspirantem, omnes vires intendere debere, ut
montem Hermon superet, seu Superbiam in se
nunquam dominari permittat; nisi enim effici-
mini sicut parvuli, ait Christus, non intrabi-
tis in regnum coelorum: et sicut qui se exal-
tat, humiliabitur, sic non nisi, qui se humi-
liat, exaltabitur. humilibus enim Deus dat
gratiam, superbis autem resistit, quia odi-
bilis coram Deo Superbia. Eccl. Hinc est quod
Deus per Psalmistam minetur: Non habitabit
in medio domus mea, qui facit superbiam. Et
siquidem, 1. quia in regno Dei est omnimoda
subiectio quò ad Deum, superbus autem non vult

subiici Deo, nec potest, quia subiectus est dia-
bolo, qui est rex super omnes filios superbia.

Job. 41.

2. quia in regno Dei est omnimoda pax et
concordia, quò ad proximum juxta illud psal-
mi: pax multa diligentibus legem tuam. Su-
perbus autem in pace esse nequit, sed discordat
cum aliis: inter superbos enim semper jurgia.

ps. 118.

prov. 13

3. In regno Dei est omnimoda quietudo, quò
ad se ipsum; quilibet enim contentus est eo,
quod habet, superbus verò non quiescit, sed
semper se extendit super terminos per appe-
titum voluntatis. O anima fidelis, qua
cupis aliquando ad Deum pervenire, ut eo
fruaris in aeternum ab omnibus, qua redolent
superbiam pro viribus cavere debes. Oportet,
itaq, 1. ut humanas laudes minimè appetas,
quemadmodum monet Christus, dicens: attendi-
te, ne justitiam vestram faciatis coram homi-
nibus, ne videamini ab iis. 2. ut te ipsam
vel opera tua nunquam extollas, laudet enim
se alienus, et non ostium, extraneus, et non
labia tua, ait Salomon. 3. Ut honores et
dignitates non ambias; quia ut inquit Chris-
tus: quicumq, voluerit inter vos major fieri, sit
vester minister. 4. ut alios non contempnas,
ne damnationem Pharisai incurras, qui dica-
bat: gratias tibi ago, Deus, quòd non sum si-
cut ceteri hominum. 5. Ut nequiquam iudicio
quo plus a quo inhareas, juxta monitum Salo-
monis: Ne irritaris prudentia tua. 6. deni-
que, ut aliis semper te subicias, et obedias;
sicut enim sanies ex ulcere, sic inobedientia
ex Superbia manat, ait Hugo. Vide iam, ut
haec omnia opitulante divina gratia adimple-
as possis, sic enim eris grata Deo et homini-
bus, et ad supernam felicitatem tandem per-
veries.

Matth. 6.

Matth.

prov. 14.

Luc. 18.

prov. 3.

de 12 p. bus.
saecul.

Documenta

In hoc versiculo ter verbum vari repetitur, 1.
1mo ut significatur ardens desiderium Christi,
quo optat, ut anima se vocantem sequatur,
2do ut significantur ingentia bona futura vi-
tae, ad qua evocatur. 3° ut significetur,
illam evocari ad serviendu Deo per tres virtutes,
theologicas, fidem, spem et charitate, ait S. Gre-

gorius. 24to ut significetur, ei assidue luctan-
dum esse cum mundo, carne, et diabolo.

2. Sunt quidem immunda cogitationes cubilia
hoc est habitatio demonum, sed tunc solum
quando in eis delectamur, tunc enim demones
per eas in corde nostro habitant, et quiescunt,
at, si mox, ut oriri coeperint, eas abiciamus
vel ad petram seu vulnera Christi allidamus,
destruimus eorum habitationem, et sic de iis
reportamus victoriam, quam excipiet corona
in coelis oppido gloriosa.

3. Non solum de demonibus, sed etiam de fal-
sis fratribus coronam nobis fabricare possu-
mus, si nimirum eorum invidiam, odium per-
secutiones, contemptus patienti animo tole-
mus juxta exemplum Davidis, qui ait: cum
his, qui oderunt pacem eram pacificus. He

ps. 119
Luc. 6.
ad Rom. 12

si pro ipsis oremus, et bonum pro malo reddamus
juxta monitum Lti: Benefacite his, qui oderunt
vos. et Apostoli: noli vinci à malo, sed vinca
in bono malum.

Vulnerasti cor meum Soror mea Sponsa:
vulnerasti cor meum in uno oculorum tuo-
rum, et in uno crine colli tui. c. 4. v. 9.

Expositio Commentarius

Sponsus offert rationem, cur Sponsam ad se evocaverit, nimirum, quia ejus amore vulneratum est cor ejus. hoc est Vulnerasti, inquit, cor meum vulnere amoris Soror mea per naturam identitatem, ac voluntatis conformitatem, Sponsa per intimam charitatis unionem, in uno oculorum tuorum, id est, in una totaque intentione, qua ad me omnia refers, et mihi soli fa- cere satagis, et in uno crine colli tui, id est, in simplici obedientia, qua te mihi, et sepe ~~mihi~~ plenè subiicit. Oculus igitur notat intentionem et amorem, crinis vero, seu torques colli obedientiam; hae enim duo quasi duas sagittas acutas et ignitas vulnerant cor Christi, ut illud amore saucium Sponsam ^{sua tam p.} ~~amantem~~ summè redamet.

Cornel.
à Lapetaliu

Meditatio 54

104

Job. 4

Considera 1. Quanta admiratione sit dignum, quod immensus Deus ac totius universi Dominus, sub quo curvantur, qui portant orbem, qui facit magna, et incomprehensibilia et mirabilia, quorum non est numerus, adeo diligat animam sui amantem, ut pro amoris magnitudine exclamaret; vulnerasti cor meum Soror mea. Qui obsecro fieri potest, ut misera ac inops creatura humana, qua si Dei excellentiam spectamus, longe magis ab eo distat, quam vermiculus ab Angelo? finiti enim ad infinitum nulla est proportio: si in tantum Deo placere possit, ut cor ejus vulneret, amoris sufficit sauciare. ~~sufficit~~ ^{prolept.} Certè tanta Dei dignatio, tantus amor ac benignitas erga pauperem animam prorsus est incomprehensibilis, omnemq; transcendit intellectum. Ergone creatura de creatore triumphat, cumq; vulnerare potest? Ah si quis nostrum ingeminaret, cor ejus vulneret, amoris divini saucium esse, mirum profecto non esset; ~~sed~~ ^{imo potius} mirandum, quod tam pauca anima inveniuntur, qua amore divini Sponsi non langueant, cum ipse omnes creatas pulchritudines, bonitates, et quidquid amore dignum est, innumeris nominibus superet. ^{in terris} At quod ipse divinus Sponsus, Omnipotens Deus, creator coeli et terra pro nimio amore, quem gerit, erga egenam ac infimam creaturam suam q; cor suum saucium esse dicat, hoc est, quod animum nostrum in summam admirationem rapit, adeo, ut nihil nobis superesse videatur, quam ut attoniti obstupescamus, et simul defleamus insaniam multarum animarum, qua, tantum abest, ut tam pium hominum amatorem redament, ^{quin} potius cor ejus crudelibus lanceis, quas fabricant eorum delicta, vulnerare non desunt. O anima fidelis Longa fac à te tales eruentas lanceas, potius arripe sagittas amoris, ut vulneres cor illius, qui cupit amore tui sauciari. Equidem ad eum accedere, et ei velle uniri merito formidare debere, cum sit Deus tanta Majes-

Lucas
diabolo.
subtilia
solim
demores
quiescent
briam
illidam
de iis
et corone
de fel
icare ppa
adun po
no tolere
ait: can
ficus. He
eddamus
qui oterat
sed onca
seosa:
tuo:
y v o
ad se ve
alvaru
cor meum
ere idca
Sponsa
mo oculi
abione
li fa
i, i
gatur
uorid
quo que
nat cor
ig tam

zatis, ut coram eo contremiscant. universae potes-
tates, sed ecce frater tuus factus est, dum tuam
naturam assumpsit, et nunc sororem suam te
nuncupare dignatus, unde etiam pro libitu ad
illius amplexus, et oscula rueri potes. Quid
igitur moraris? quid cunitaris? Ecce pro te mori
~~voluit, et dicitur composuisse~~
et acerbas corporis plagas propter te suscipere
voluit, ut suavia amoris a te reciperet; dilige
ergo cum ex toto corde tuo, ut amor tuus cor il-
lius vulnerare valeat.

Fr. vulnera

Considera 2. Ex quo Christus carnem
nostram assumpsit tunc qualibet anima huma-
na soror^{eius} esse meruit, quam conditionis prae-
rogativam tanto verius quisque sibi attribuere
poterit, quo magis ipsius voluntatem adimple-
verit, ipso dicente: qui fecerit voluntatem
Dei, hic frater meus, et soror mea et mater
est. Et in hac voluntate adimplenda tota
fraternitatis hujus perfectio ac felicitas con-
sistit; parum enim nobis proderit, si Deus no-
bis assimiletur per identitatem naturae, et nos
ei discordemur per difformitatem voluntatis
nostrae. Dignatur quidem Deus frater nos-
ter esse, et ut frater nos impense diligit, sed
etiam vult, ut eum cum tanquam summe ama-
bilem fratrem nostrum vicissim amemus, ac
consequenter voluntatem nostram cum ipsius
voluntate conformemus; tota enim charitatis
divina adimpletio, et complementum in hoc con-
sistit, ut idem velimus, quod Deus vult, fide-
les enim, ut ait sapiens, in dilectione acqui-
escent ei, et ut inquit S. Hieronymus, eadem
velle et eadem nolle, ea demum firma amici-
tia est. Ex hac autem conformitate magna pro-
filiunt emolumenta; nam 1.º quanto quis cum
divina voluntate conformior et conjunctior fuerit,
tanto erit melior et perfectior; si enim Deus
sit omnium perfectissimus, nihilque voluntate
ejus aut melius, aut perfectius esse possit, conse-
quens est, quod homo, quo se magis unat, ac
conformat cum divina voluntate, eo majorem
bonitatem ac perfectionem. 2.º ex hac confor-
mitate voluntatis sua cum divina, nascitur ma-
gna animi quies et tranquillitas, qua hominem

Marc. 3.

Epist.
Epist. ad Demet.

ante Patrem
adipiscatur

105
In hac ^{uita} ~~uita~~ in quodam felicitatis statu constituit, ⁷ adhuc
cum enim omnia que fiunt in hoc mundo, ex
Dei voluntate et dispositione ordinantur, homo
vero in divinam voluntatem resignatus nihil
aliud velit, quam quod Deus vult, ~~et~~ sequi-
tur, quod talis magnam animi pacem, et qua-
dam beatitudine perfruat, cum eius volun-
tas semper, et in omnibus impleatur, illique
nihil eveniat, quod non ipse velit. Huiusmodi
igitur homo, si persequutiones, si injurias, si
odium, si contemptum aliorum, si iacturam
famae, honorem, opum et similia mala pa-
tiatur, impavidum ferunt ista ruina ~~et~~
~~calumnias~~, atque in iis cum Job animo im-
perturbato ait: Sit nomen Domini benedic-
tum. Ecce anima mea quam magnum sit
bonum conformitatis voluntatis sua cum di-
vina, per quam scilicet homo ad ^{sublimem} ~~magnum~~
vita sanctitatem et perfectionem avehitur, ac
simul magnam animi tranquillitatem potitur.
Vis igitur, ut aliquando inter sanctos con-
numereris, nec non ^{adhuc} in hoc mundo quandam
felicitatem assequaris, alio opus non est,
quam ut in omnibus divina voluntati te
conformes, sique omnia de manu Dei tran-
quillo animo accipias, et adversa non aliter
ac prospera lato et hilari vultu aspicias;
siquidem haec omnia bona sunt, cum prove-
niant a suprema illa voluntate, quae infi-
nita bonitatis est, nosque imperse diligit ac
proinde omnia quae videntur mala, vertere
novit in bonum nostrum. omnia enim coope-
rantur in bonum iis, qui secundum propositum
vocati sunt sancti.

Rom. c. 8.

Considera 3. Hanc conformitatem volunta-
tis nostrae cum divina optime stabilicnda
fore, si cum sponsa in uno oculorum nostro-
rum, et in uno crine colli nostri cor divini
Sponsi vulnerare satagamus, hoc est, si om-
nia opera nostra ad eum eum, referendo ei so-
li placere studeamus, nosque illi per omnia
subiciamus. Oportet itaque, ut in omnibus co-
gitationibus, verbis, et operibus nostris Dei

Coll. 3.

beneplacitum gloriam et honorem unice
spectemus, juxta monitum Apostoli: omne
quodcumque facitis in verbo aut in opere om-
nia in nomine Domini Jesu Christi. Ipse
igitur ~~et~~ Scopus et finis omnium actionum
nost. seu actuum nostrorum esse debet. Et
sicut jaculator, quò melius et certius metam
attingat, oculum sinistrum ocludit, et solo
dextero collimat, quò scilicet visus sit col-
lectior, ac ne, hinc inde varia intuendo, spar-
sus distrahatur, et ita à Scopo aberrat.
Simili modo sinister oculus respectuum
humanorum et terrenarum rerum aut pro-
prium commodorum nobis ocludendus est,
et dexter dumtaxat recta scilicet intentio-
nis aperiendus, ita ut una, simplex, et to-
ta intentio nostra ad Deum in omnibus
recta dirigatur, ita fiet, ut scopum hunc
inno ipsum centrum, nempe cor ejus simus
tacturi. Id sicut sponsa, propterea ocu-
lat sponsus divinus: vulnerasti eor meum
soror mea in uno oculorum tuorum, dex-
tero scilicet quia sinister, quo homines ter-
reni sinistre temporalia intueri, et in ea
ferri solent, omnino clausus erat. O
anima fidelis, si sapis, insiste vestigiis sponse,
clauda cum ipsa sinistram oculum omnibus
rebus, quae sunt in terra, et à Deo abducunt,
dexterumque unice fige in ipsum divinum spon-
sum, adeo ut ipsi soli in omnibus actionibus,
studis, ac desideriis tuis placere satagas; ita
enim thesauros meritorum Deo magis ac ma-
gis unieris, ac thesauros meritorum coacerva-
bis, tantoque majorem gloriam in oculis obtinebis.
~~meritis~~

Documenta.

1.
De pass. Dom.

Per carnale vulnus, inquit S. Bernardus, quod
Christus in cruce accepit in latere, vulnus spiritua-
le ostenditur, et hoc fortasse significatur, dum,

hic dicitur; vulnerasti. Vtriusque enim vulneris
ipsa soror et sponsa causa est, ac si sponsus aper-
te diceret: quia zelo amoris tui vulnerasti
me, lancea quoque militis vulneratus sum.

Magna dignitas, imo magnum bonum anima ²
humana obvenit, Deum fratrem habere, et ipsa ^q dum ~~est~~ illa
soror ejus esse meruit, tunc enim simul coha-
res regni coelestis effecta est modo tamen mori-
bus ejus non discordet sed potius huicq; fratri
imitari, et pro viribus voluntatem ejus im-
plere studeat.

Cum habemus oculum sinistram, id est, cogi- ³
tationem, desiderium, et affectum ad haec bona
temporalia, habeamus quoque oculum dextrum
nempc amorem bonorum coelestium, et spiri-
tualium. Ideo si per sagittam orationis su-
pernam metam petere volumus, necessarium
est, ut oculus sinister claudatur, id est, depu-
retur imaginatio mens et cor nostrum ab
affectu et applicatione, seu cogitatione
harum rerum terrenarum, quatenus oculus
dexter tanto magis in Deum dirigatur,
ipsiq; conjungi possit.

Omnes capilli sponsae seu anima perfecta ad ⁴
collum, ubi est jugum obedientiae reducuntur,
et in unum crinem veluti constringuntur.
Vnus crinis in collo unitas est cordium et
cogitationum, quae suave jugum obedientiae in
unum colligit, et ita indissolubiliter constringit,
ut anima sancta nihil cogitet, nihilq; velit,
nisi quod deus vult.

Quam pulchra sunt mammae tuae, soror
mea sponsa pulchriora sunt ubera tua
vino, et odor unguentorum tuorum
super omnia aromata C. 4. v. 10

Comendatio

Sponsus ut sponsam fortius ad se attrahat, pergit
in comendatione ipsius, ac specialiter extollit
ejus pietatem et misericordiam sensus providens
est: Soror mea sponsa dilecta, quia oculo tuo
recta in cor meum collimas, meq; unice diligis,

Richard. a. s. v. hic

inda provenerunt tibi ubera misericordiae et pietatis, quae mihi magis placent, quam vinum, id est, rigor, seu zelus justitiae, sed ab odor virtutum tuarum me magis recreat, quam omne incensum alioquin summe odoriferum.

Meditatio 55

Considera 1. quod anima dicatur habere ubera pietatis et compassionis, quae novit flere cum flentibus, infirmari cum infirmis, uri cum scandalizatis, quae laborantibus corporum necessitate, ac in tentatione vel quadam anima angustia positus opem, consolationem, orationem, et id genus alia impendit. Talis anima Deo placet, quia habet charitatem, per quam operit peccata sua et afficitur munda: Dumq; misericordiam aliis impertit ipsa misericordiam et gratiam apud Deum ^{invenit} ~~consequitur~~. Unde Job dicit: Visitans speciem tuam non peccabis. Species nostra proximus noster est, quem cum in visceribus pietatis et misericordiae visitamus, non peccamus, id est, a peccato immunes efficiuntur. O anima fidelis, stude erga omnes habere ubera pietatis, ac omnibus, quantum in te est, benevolentiam, favores, beneficia impende, promptaq; voluntate iis subveni, qui tua opera indigent, ac potissimum illis, qui te oderunt, vel divexant, cor, faciem, verba amabilia exhibe, non nec non preces pro eis ad Deum funde, quam admodum ipse Christus monet, dicens: dilige te inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, et orate pro persecutantibus et calumnantibus vos. Adhuc erga quoslibet tentatos afflictos, et necessitate aliqua pressos gere viscera misericordiae et compassionis plena. Neminem cum dedignatione aspernas, aut contemnas, sed potius sicut afflicti ita et peccantibus piam compassionem ac comiserationem impende. Ingemisce propter ignorantiam, et coecitatem humanam. Veniat tibi in mentem

Job. 9.

Richard. a. s.
hic

Matt. 9.

quanta sit diaboli tentantis malignitas, atq;
infestatio, et hominis tentati infirmitas ac
corruptio. Profecto si diligenter considerave-
ris, quam ^{multos} vitis ac defectibus tam ^{mentis} ~~animae~~
quam corporis abundaveris, vel adhuc abundes,
et quam longe absis à puritate, sanctitate et justitia, nec non
à fidelitate, quam Deo tuo debes, equani-
mius onera et imperfectiones aliorum suppor-
tabis.

Considera 2. Merito comendari Sponsam,
qua per pietatem, et compassionem à peccatis
mundatur, et simul meritis ornatur, cujus
proinde viscera meliora sunt vino seu
Zelo justitiæ, sicut enim oleum ceteris liquo-
ribus supernatat, et splendorem suum praefert,
ita misericordia superexaltat ~~justitiam~~
justitiã, atq; praefertur; non quod justitiæ
zelus omnino sit omittendus, quod absit. Si-
quidem ex zelo justitiæ saepe sapius correptio
fraterna exerceri debet. Licet enim, ut ait
S. Gregorius, vera justitia compassionem ~~habet~~
habeat; falsa vero justitia dedignationem, nihi-
lomius justis solent rectè peccatoribus dedigna-
ri, seu irasci, quia absi foris increpationes
per disciplinam exaggerant, intus tamen dul-
cedinem per charitatem servant. Proponunt
sibi in animo ipsos plerumq; quos corri-
gunt, quod dum agunt, custodiunt per dis-
ciplinam errantes, et per humilitatem semet-
ipsos. Quapropter c anima Christiana si
tibi aliquando irascendum est, ut peccatorem
corrigas, et castiges, irascere sine felle, sine
odio. Sic persequere peccatum in homine,
ut tamen propter peccatum, quod homo com-
misit, non oderis hominem, quem Deus fecit.
David quidem ait: nonne qui oderunt te Do-
mine oderam, et super inimicos tuos labore-
bam? Sed mox subdit: perfecto odio oderam
illos. Quid est, inquit S. Augustinus, perfe-
cto odio oderam illos? nisi, oderam in illis
iniquitates eorum et diligebam conditionem
tuam. Odio igitur habe culpam non naturã;

hom. 34. in Evang.

ps. 138

S. Aug. in h. l.

Si enim odisti hominem, perditus es, quia extra
charitatem vivis, et non poteris salutem conse-
qui, nisi deposito odio sanctam dilectionem resu-
mas; nam ut Joannes Apostolus ait: qui non
1. Jo. 3. diligit mare in morte. omnino talis mare in
morte, quia charitas vita animae est, et Deus cha-
ritas est.

apud Harph.
Theol. myst. l. 1.

Lib. 1. imit.
Christ. c. 25.

Epist. 42
ad Max.

Considera 3. Quod sicut vitia nos reddunt Deo,
et hominibus odibiles, ita vicissim virtutes,
nos efficiant Deo et hominibus amabiles, un-
de non immerito suavi unguentorum odori com-
parantur, quippe, quae instar thuris lucidissi-
mi redolent, illosq; summe recreant, qui eas in-
alio intuentur. Nihil enim amabilius vir-
tute, inquit Tullius, nihil eam magis allucit ad
diligendum. siquidem etiam illos, quos licet
nunquam viderimus, nihilominus propter co-
rum probitatem, et virtutem amamus; quanto
magis si praesentes fuerint, odore virtutum
suarum nos afficiant, animumq; nostrum de-
molebunt. O quam jucundum et dulce est,
ait quidam, videre fervidos et devotos fratres,
bene morigeratos et disciplinatos: quam ju-
cundum et dulce est, videre pudicos, castos, mo-
destos, sobrios, mites, mansuetos, humiles, pa-
cificos: quam jucundum et dulce, videre in-
opere et sermone compositos, erga omnes hu-
manos et benevolos, omnibus compatientes,
neminem cadentes, cunctis juxta facultatem
suam subvenientes: quam jucundum et dul-
ce videre illos, qui injurias et opprobria pa-
tienti animo sustinent, et tacent, qui nemini
detrahunt, sed potius honorem et famam alio-
rum pro vitibus tuentur, qui culpas aliorum
quantum recta ratio admittit, extenuant,
aut excusant, qui alios inter se dissidentes
ad tranquillitatem, et concordiam revocare stu-
dent. Quis, quae, quam jucundius quid suavius
talium exaltorum cordium aspectu, collo-
quiis, conversatione, familiaritate? O quam bo-
ne dicit S. Basilus: Virtutis Studium preloso-
quidem se habenti possessio est, jucundissimum

verò Spectaculum illis exhibet quibuscum
congruitur familiariter. Vide iam anima
mea, quam virtus res sit amabilis et dulcis,
ades, ut ei proprie conveniat illud eulastiici
dicere: transite ad me omnes qui concupiscitis
me, et à generationibus meis implemini, Spiritus
enim meus super mel dulcis: In me gratia om-
nis veritatis. Resiste proinde totis viri-
bus obstaculis, qua te impediunt, quò minus
proficiis in virtutibus, sicut animi in itinere.
Labor in termino verò quies est jucundissima,
ita licet semita ad virtutem sit difficilis pos-
satio tamen illius plena est voluptatis.

Euli 24.
Nulli proinde
parca labori ac

Documenta

Viguerunt ^{omni modo}
Qualibet anima tantò magis satagere debet,
ut acquirat ubera pietatis et misericordiæ,
quò magis per illa assimiletur Deo, cui vi-
delicet proprium est miserari, et parcere, quin
et ipse pietate et misericordiâ plenos nos esse
desiderat, dum ait: estote misericordes, sicut
pater vester coelestis misericors est

Luc. 6.

Viguerunt, seu, ut vertunt septuag. vestimenta
anima sunt ejus elemosina corporales et spi-
rituales, cateraq; bona opera quibus illa qua-
si vestibus pretiosissimis et odoratissimis or-
natur, juxta illud: induite vos sicut electi
Dei sancti, et dilecti viscera misericordiæ be-
nignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam,
supportantes invicem, et donantes vobismet-

coloss. 3.

ipsis. Hæc scilicet indumenta superant omne pretium adeo ut si quis
pro eis acquirendis omne substantiam domus suæ desuper dedisset, quasi nihil tribuisset
arbitrari de beati.

Favus distillans labia tua sponsa,
mel et lac sub lingua tua, et
odor vestimentorum tuorum,
sicut odor turris. c. 4. v. 11.

Commentarius

Labia mentalia anima sancta distillant ^{favum}
cum precor et orationem & suavis compunctionis la-
crymis delibutam in aures Dei profundunt, quare
sicut anima osculum dat, et vicissim accipit a Deo.
quod osculum Deo tanto acceptius est, quanto anima

Cornel.
à sup.

majorem vestimentorum suorum hoc est virtutum
est dat fragrantiam. Sensus autem iste est:
Dilecta sponsa mea, placet mihi tua ardens ora-
tio, placent quoque mihi eloquia tua, quia sin-
cera sunt et spirant amorem proximi; sed et
vestimenta tua, id est, externa virtutes gratissi-
mum in nares meas spirituales exhalant odorem.

Meditatio 96

Considera d. amorem Christi erga animam piam
qui totus occupatur in commendatione ejus, ut ipsa
deposita omni pusillanimitate magis ac magis
ad Deum accedat, eiq; se uniat; anima enim
quo sanctior est et charitate Dei magis ser-
uet, tanto amplius à Deo illuminatur, et cla-
rius contemplatur Dei immensitatem, infinita-
tem, sublimitatem, opulentiam, Majestatem,
ac simul etiam intuetur suam propriam vilita-
tem parvitatem, nihilitatem; unde in conspec-
tu tam imensa Majestatis se demergit in profundum
sui nihili, et ultro se agnoscit indignam, ut ad tam
sublime et immensum bonum vel oculos suos le-
vet, tantum abest, ut ei uniri, ac cum eo amicit-
tiam inire audeat, quanam enim conventio aut
proportio infiniti ad finitum omnipotentis Dei
ad egenam animam, creatoris ad creaturam? Ve-
rum quia Christus sanctitatem ac perfectionem
^{animarum} ~~animarum~~ unice desiderat, omnem metum à pia ani-
ma propulsaturus loquitur ei intus verba bo-
na verba consolatoria, et ait: favus distillans
labia tua sponsa, quasi diceret: ecce dilectam
sponsam meam, quid times, quid trepidas ad
me accedere? ecce dilecta sponsa mea es, et labia
tua mihi summe placent, cum precas ~~me~~
compunctionis et amoris lacrymis conditas of-
fundunt, tunc enim vulneras cor meum, et totum
me constringis, et unis tibi, ut possis dicere: dilec-
tus meus mihi et ego illi. Depono igitur omne
metum, nam licet immensus sim Dominus, sum
tamen sponsus tui amantissimus. Vide iam ani-
ma fidelis, quanta sit dilectio Christi erga ani-
mam sibi devotam. Vide quomodo sibi comple-
ceat in labiis, qua distillant favum, id est,
qua profundunt ardentem orationem: quid proinde

Geneb. in h. l.

~~Philip.~~
Philip. 1. v. 10

Cornel. a
Lap. h.

Exod. 25.

exterius, prius sint sub lingua, id est in corde, ait Genebrardus, sic ut quod uersatum in ore procedat ex corde. Et hoc est, quod Christiana sinceritas et simplicitas per lae specialiter denotata à te requirit. Hoc est etiam, quod monet Apostolus dum ait: oro, ut charitas uestra magis et magis abundet in omni sensu, ut sitis sinceri. tali autem modo forvabis cum proximo tuo amicitiam, pacem, concordiam, et fraternam charitatem quae omnia perturbat et tollit simulatio, et calliditas.

Considera 3. Appositè vestium odorem apponi ad mellifluam linguam sponsa, quia tantum sinceræ ac candidus sermo lingua, quam virtutes externa, puta beneficentia, humilitatis, modestia, patientia, obedientia, ac religionis, quae significantur per uestimenta mirè ornant ac decorant animam tamq, suave thus redolent, ut deus et homines inde supra modum reuerentur. Sed valde dolendum est, quod ad huiusmodi virtutes tam parum afficiamur, quas tamen Christus tanti fecit, ut totum vitam suam tempus, quo nobiscum hic commorari dignatus est, in eis exercendis transegerit. Intuere, obsecro ejus beneficentiam maximè in institutione Sacramenti Altaris relucens, quo non solum sua dona nobis impertit, sed etià se ipsum totum impendit, ac cum proprio suo corpore et sanguine ecclesies thesauros nobis tribuit. Contemplare ejus humilitatem, qua tanta fuit, ut etià ad pedes discipulorum suorum, eos lavaturus se demittere voluerit. Considera ejus patientiam, per quam ad injurias, ad opprobria ad contemptum ad blasphemias factus est sicut homo non audiens, et non habens in ore suo reargutiones. Obstupescere ad ejus obedientiam, qua propria vita pretulit, dum maluit crudelissimam mortem crucis subire, quam obedientiam non implere. Inspice iam anima mea et fac secundum exemplar, quod tibi monstratum est. Christus siquidem nobis datus est in exc.

plum, ut quemadmodum ille ambulavit, et nos
 ambulemus: et sicuti qui cum sequitur, non
 ambulat in tenebris, sed habet lumen vite
 sic à contrario, qui eum sequi noluerit per
 semitas virtutum, per quas ipse incesit,
 necesse est, ut in tenebris et in umbra mortis
 padeat, à lumine gloria peritus excludendus.
 Elige nunc animum ex his duobus, aut enim
 per fratem virtutum tibi jugiter gra-
 diendum est, ut pervenias ad lumen vite
 eterna, aut si post concupiscentias tuas sem-
 per ire volueris, tandem tenebra mortis
 te comprehendent.

Jo. 8

Luc. 2.

Jo. 12

Documenta.

1.
 Sermo verus ac Deo gratus non solum mel-
 seu benignitatem, sed etiam lac seu candore
 habere debet; magna proinde reprehensio-
 ne digni sunt, qui egregios se artifices
 venditant, si adulatione, blanditiis, atq; aspen-
 tatione simplices decipiant. Quos pestis sicuti
 nullam apud homines rationis compotes lau-
 dem meretur, ita non immerito e regno celo-
 rum excluditur, adeo ut ferè præstat duriorè
 esse sermonè, immo sincerrum, quam beni-
 gnum, et fraudulentum. Corripiat enim me
 justus, in misericordia et in reprobabit me, ait
 David, oleum autem peccatoris non im-
 quet caput meum.

1.

Ps. 140

2.
 Vestimenta Christiani, qua redolent sicut
 thus, sunt virtutes, quas Christus æternè
 exercuit, et hoc est, quod vult apostolus
 quando dicit: induistis Christum, hoc est vir-
 tutes Christi imitati estis; his enim verè
 Christianus est, qui mores Christi in se ex-
 primit, sicuti e converso, qui vitis de-
 ditus est, Christi nomen ementitur.

2.

Gal. 3.

3.
 Quid per vestimenta hoc, inquit S. Gregorius,
 nisi sancta opera designantur, quibus præca-
 dentium malorum turpitudine operitur, ne vi-

3.

" dactur; sancta itaq; anima in hoc mundo
" quanta potest bona opera operatur, et bene
" operans desiderio et intentione sancta ad
" aeterna se extendit; nihilq; boni agit ni-
" sica intentione, ut ad caelestia, quae diligit,
" quandoq; pervenire possit.

Hortus conclusus soror mea sponsa,
hortus conclusus, fons signatus, c. 4. v. 12

Commentarius

Sponsus adhuc commendationi sponsae insistens cum
sub metaphora horti et fontis et encomia eius
celebrat, et ait: Hortus conclusus es soror mea
sponsa; hortus quidem quia omnibus omnigenis
virtutum floribus referta es; conclusus vero puta
mundo seu omnibus creaturis, quibus nullum
ad te concedis introitum. Fons etiam es; qui
puras sapientiae salutaris promanat aquas, signatus
tamen timore Domini, ne insultibus diaboli,
mundi et carnis pateat accessus.

Meditatio 47.

11. 127.
Considera 1. Animam non immerito hortum nuncupari,
siquidem in ea excoli debent virtutum plantaria,
et bonorum operum germina. Felix, qui in ea
excolenda totum vitae suae tempus transegerit, huic
animae in fine vitae dicitur: Labores manuum tuarum
quia manducabis, beatus es et bene tibi erit. Infe-
lix vero ille, qui hanc sanctissimam culturam negle-
xerit, quique omnem impenderit operam ad procuranda
corporis comoda solatia et delectamenta, atq; ad
coacervanda bona terrestria. Quid enim proderit
haec omnia habere, et anima sua detrimentum pati?
Si quis hucusque corpus suum in omnibus deli-
ciis nutritisset, et nunc eum oporteret mori, quid
emolumenti inde consequeretur? Nonne corpus
ipsius poneretur in tumulo rodendum à vermibus,
et anima sepeliretur in inferno crucianda à da-
monibus? Haec licet ita sint, adeo tamen exco-
cati sumus, ut corpus pluris quam animam fa-
ciamus; si enim corpus sit saucium, si macu-
las contrahat, mox applicantur medicinae, quibus
vulnera eius sanentur, et sordes ejus abstergan-

111
tur, contra vero vulnera animae non curantur,
parvipenduntur ejus macula; An ergo anima
non est plusquam corpus? Corpus mortale, quod
breui morietur, et in pulverem redigatur, dū vivit,
nullum defectum patitur, solatia sine numero et
mensura accipit; anima vero immortalis, in cuius
comparatione omnia totius mundi corpora, ut ubi
praestantia, pulchra, nobilia reputentur, profus
nihil sunt, negligitur, non excolitur, spiritus vi-
torum pra multitudine eorum suffocari per-
mittitur, et vix est, qui de iis radicatus refe-
cardis recogitet corde. Vide o Christiana
quanta sit dementia tua, si magis sollicitus es,
de comodis corporis, quam amolumento animae tuae.
Nonne hoc est invertere rectum rationis ordinem,
dum ignobilius praefertur nobiliori. Si credis,
quod spiritus nobilior sit corpore, quare ergo
majorem non geris curam de salute pulchritudi-
ne integritate animae tuae quam corporis. Age,
age iam, quod agere potes, quia properas in domum
aeternitatis, in cuius introitu summe exultabit
animae tuae, si onusta sit bonis operibus, siqz,
dum peregrinabatur a Domino, virtutibus ex-
cultata fuerit. Noli igitur negligere hanc cul-
turam, quae magnam habet remunerationē.

Hebr. 10.

Considera 2. Animam piam hortum esse con-
clusum, quatenus nihil carnale, nihil mundanum
nihil terrenum in eam ingrediatur, ut tanto
magis abundet virtutibus, quo minus terrenarū
rerū ad ipsam patet accessus; anima enim,
qua vacua est amore divino terreno, hoc ipso
divinae charitate, qua secum alias virtutes
comites habet, impletur. Beata plane ea
anima, qua rumpit omne commercium cum mun-
do, ut soli Deo adherere possit. Beata, quae
claudit ostium cordis sui omnibus creaturis,
ut Christus illud intrare valeat; qui enim
aliquid in hoc mundo praeter ipsum amare
voluerit, eum ad se attrahere non poterit.
Ipse namqz, cor humanum aut solus inhabi-
tet aut si non sit solus, illud inhabitare
recusat. Contrarii sunt sibi invicem, Christus
et mundus, et eum nihil habeant inter se com-

q ad ipsam

1. Reg. 5.

mina, simul habitare nequeunt. Non permi-
sit Deus, ut sibi et Dagoni unum idemq; tri-
bueretur altare, sic nunquam patietur, ut mun-
dus cum ipso in tuo corde habitet. Non vult
Deus cor divisum sed integrum. Fieri itaq; ne-
quit, ut quis fruatur Christo, et simul inordi-
nate appetat res hujus vite. Omnes quidem
cuperent frui eius suavi conversatione, et abun-
dare consolationibus coelestibus, sed pauci vo-
lunt privata sua commoda relinquere, et ex
animo bona terrena contemnere. Quisquis igitur
Deum in hortum animae suae introducere,
et cum eo deliciarum desiderat, prius ab omni
amore creaturarum eundem expurgandum esse no-
verit: quia nemo potest gustare, quam suavis
sit Dominus, nisi prius bona hujus mundi et
voluptates ejus ~~fastidierit~~ fastidierit. ~~Fastidit~~
~~est~~. Quamdiu in eo erit farina aegypti, man-
na coeleste delibare non valebit. ~~Eja anima~~

Lib. jmit. Chr. c. j.

fidelis prepara sponso tuo cor tuum, quatenus ad
te venire et in te inhabitare dignetur. Da ergo Chris-
to locum et ceteris omnibus nega introitum.
Cum Christum habueris, dives es, et sufficit tibi.
Dilectio creatura fallax et instabilis. Dilectio Jesu
fidelis et perseverabilis. Qui adheret creaturae,
cadet cum labili. Qui amplectitur Jesum, firma-
bitur in aevum. ~~Teneos de igitur apud eum Jesum~~
~~vivens et moriens~~

C. 2. c. 4.

Considera 3. Animam non solum hortum, sed etiam
fontem esse, qui videlicet salubres doctrinae
manat aquas, ut hortum mentis suae, aut etiam
proximi irrigare possit. Quapropter ab ea exi-
gitur, ut assidue in lege Domini meditetur,
sacras scripturas scrutetur, atq; eos libros, ex
quibus sperat, institutiones sibi magis necessa-
rias hauriri posse, diligenter ^{per}volvatur.
Vae autem illi, si otio, si ^{dati}comodi corporis, si
comessationibus, si relaxationibus nimis in-
dulgeat, vel aliena negotia tractet, vel alius
tempus inutiliter profundat. Tunc enim fons
non erit timore Domini signatus, qui puras sa-
pientiae salutaris dimanet aquas, sed erit po-
tius coenum, vel aqua foetens, ac inutilis ad
irrigandum, ~~que magis inficitur, quam si~~

erat; quia quamprimum meditationes ac lectiones sacrae negliguntur, facile exulat timor Dei, qui per huiusmodi pia exercitia animae infertur; exulante autem timore Dei, liber accessus in animam patet demonibus, carnis concupiscentiis, et mundi voluptatibus, quae dum animam ingrediuntur, secum foetorem vitiorum invehunt, et sic omnia inficiunt. Ideo o anima fidelis, si sapias, frequenter insiste piis meditationibus ac lectionibus, ut per eas hortus mentis tuae aut etiam proximi salubribus institutionibus ac monitis salutis irrigatus pulchros virtutum flores et bonorum operum germina producere valeat. Quod si in hac irrigatione aliquam difficultatem persenseris, cogita, quod virtutes, quibus debetur corona, sine labore acquiri nequeant. Si igitur laborem refugis, non vis coronari. Expende, quae sunt, quantum mundani pro bonis corporis, quae cito pereunt, defudent: quanto magis tu pro bonis animae, quae sunt aeterna, laborare debes.

Documenta

Una quaeque anima sancta, ait S. Gregorius, hortus esse intelligitur, quia dum virtutes mittit, flores gignit, et dum virtutum exhilaratione se reficit, fructus quos genuerat, custodit. Conclusus enim hortus esse dicitur, quia dum humanae laudes contemnit, ipsa bona intentione se circumsepit, ne ad interiora rapienda hostis antiquus irrumperere possit. Fons etiam dicitur, quia dum coelestia aspidue cogitat, dum scientiam scripturarum semper in ventrem memoriae congregat, quasi aquas viventes sancta mens in se gignere non cessat, quas sitientibus proximis, ~~prae~~ ut reficiantur, ~~valens~~ praebere valeat.

Hortus animae, ut bene excolatur, fodi debet. Foditur autem, dum in ea vitia radices extirpantur, et mores convertuntur. Ins-

S. Greg. h.

Richard. a S. Vict.

Non per
dem tri
ur, ut mu
Non vult
itaq; no
mul inori
quidem
e. et ab
pauu
e, et
Quisq; q
introduc
i ab om
um a pa
am juo
mundi
Ege ania
quatenus
Da ergo
Tritum
uffit h
Dilectio
rectura
san firm
am Jofe

Instrumenta ad fodendum aptiora videntur illi;
clavi, quibus impii foderunt manus et pedes
Domini. Hi igitur revocandi sunt ad memo-
riam, et dolori, quem ipsi Domino intulerunt,
nostrum apponere debemus, qui quò vehemen-
tior fuerit, et nos Christo magis condolueri-
mus, tantò efficacius vitia extirpabimus.

3.

Orat. 2. de
assumpt.

Beata virgo dicitur hortus et fons prop-
ter fecunditatem, sed conclusus, et signatus
propter virginitatem; unde ad hunc paradi-
sum serpens aditum non habuit, ait S. Damas-
canus. Porro qualibet virgo ad exemplum et
imitationem B. Virginis est hortus esse debet
conclusus et fons signatus, signatus, inquam
custodia virginitatis, custodia oculorù, et
aurium, virginali pudore, silentio, et solitu-
dine.

Emissiones tuae paradisi malorù pu-
nicorum, cum pomorum fructibus,
cypri cum nardo. Nardus et crocus,
fistula, et cinnamomum cum univer-
sis lignis libani: Mirra et aloe.
cù omnibus primis unguentis. c. y. v. izetij

*Dilucidatio
Commentarius.*

Sponsus, ut primum audivimus, comparat sponsa
suam horto, nunc verò ostendit per ordinem,
quinā flores aut fructus ex illo horto pro-
gignantur, si altius fodiat, et purissimis
aquis irrigetur; ait enim: Emissiones tuae
paradisus malorum punicorum (¶) hoc est,
propagines seu fructus horti tui sunt tanti
tamq̃ pretiosi, ut paradisi efficiant malorù
punicorum, pomorum, cypri, nardi, croci, fistulae
cinnamomi (¶) id est, variarum virtutum.

Ceterum mala punica denotant bonas operatio-
nes, quas memoria passionis in nobis fructifi-
cat. Juvat per singula audire. Alleluia:
Paradisus, inquit malorum punicorum dicitur,

Alleuin. apud
Corn. h.

2
113
quia sicut malum exterius rubrum est, et in uno
cortice multitudinem habet granorum, sic in ani-
ma multitudo bonarum operationum intra fide
Dominica passionis tenetur inclusa. Cum poma-
na denotent honestas et pudicias ejus locutio-
nes. Cyprus significat virginitatem, nardus
veram humilitatem, et patie charitatem, crocus
divinam sapientiam, fistula humilitatem et pa-
tientiam, cinnamomum interna contemplationis
dulcedinem, uniuersa ligna Libani omnes alias
virtutes, qua aliquod robur habent, et mentem
spiritualiter dealbant. Mirra significat car-
nis mortificationem, aloe bonam opinionem,
prima Inuenta Sancti Spiritus dona. Hae
Alcuinus

Meditatio 248.

Considera 1. quam necesse sit, ut quotidie per
bona opera augeamus merita nostra, quatenus
tanto certiore uocationem salutis nostrae face-
re ualeamus; siquidam non nisi meritoriiis operi-
bus aeterna uita merces comparatur. Unde monet
Apostolus, ut sine intermissione bene operemur,
quia suo tempore metemus, et magnam remunera-
tionem reportabimus; si nempe prius in bonis
operibus nos exercuerimus. Est autem memo-
ria seu meditatio mortis Christi insignis ad
bonas operationes incentiuum; quis enim dum
considerat, quanta Christus pro salute nostra
egerit, et passus sit, non animetur, ut pro salute
propria multa operetur, et, quantum potest la-
boret. Quam enim essemus alieni à recta ra-
tione, si intuentes Christum ducem nostrum
laborantem et sudantem in opere redemptionis
nostrae, nihilominus uellemus tota die stare
otiosi, et in negotiis salutis nostrae nihil agere.
Quasi uero salus nostra quae Christo tanti
constitit, à nobis absq; ullo labore, aut boni
operis praetio acquiri posset. Audi itaq; anima
mea s. Petrum nos serio adhortantem et dicentem:
fratres, magis satagite, ut per bona opera certam
uestram uocationem et electionem faciatis.
Operare igitur bonum, dum tempus habes, uenit, enim

Gal. 6.

2. Pet. 1.

Jo. 9.

noa, quando nemo potest operari. Cogita, quae
magnum et ineffabile sit illud aeterna felicitatis bo-
num, quod debetur bonis operibus, quando qui-
dem Christus Dominus, ut illud nobis compara-
ret in hunc tenebrosam carcerem descendere vo-
luit, ac formam servi accipiens in ea innumeros
labores, ac acerbissimos cruciatus perpeti, et
pretiosum sanguinem suum fundere, ignomi-
niosissimamque mortem subire non recusavit.
Cognosce iam ^{excellentiā} magnitudinem coelestis gloriae ex
magnitudine passionis Dominicae. Et quia
nemo nisi bonis operibus currendo, ut ait S. Be-
nedictus ad tantam gloriam pervenire potest, ideo
currendum et agendum est modo, quod in perpe-
tuum nobis expediat, et quod minus habet in
nobis natura possibile, rogemus Dominum, ut
gratia sua jubeat nobis adiutorium ministrare.

in prol. reg.

Considera 2. Quod non solum ex operibus sed
etiam ex verbis merita nostra augere, et coro-
nam nostram perficere debeamus, idcirco non
tantum mala punica, sed etiam poma Deo a no-
bis offerenda sunt. Mala Poma sunt gratissi-
mi saporis, talis est pia, honesta et pudica Lou-
tio, quae nihil acceptius nihil suavius in auribus
castae animae audiri potest, sicut e converso nihil
magis ^{aversa} eam cruciat, quam cum ejus aures munda-
nis ac minus honestis sermonibus feriuntur.
Certe mors et vita in manibus lingua. Mors qui-
dem, quando pravam sermonem profert, corrumpit
enim bonos mores colloquia prava. Vita ve-
ro, quando eloquitur, quae serviunt ad adifica-
tionem, lingua enim prudenter exercitata, ait S.
Laurentius, est decus animae conscientiae speculum,
charitatis vinculum, nutrimentum pacis, frater-
nae dilectionis custodia. Verum sicut is, qui
equo frenum imponit totum illius corpus facile
regit, sic et homo, qui linguam suam frenat, se
ipsum ad omnem virtutem ~~non~~ dirigit, unde
moxet Apostolus: omnis sermo malus ex ore vo-
strorum ^{non} procedat, sed si quis bonus ad adificationem
fidei, ut det gratiam audientibus, eosque Dei ame-
re et virtutis ac perfectionis desiderio inflam-
met. Itaque o anima fidelis, si loqui expedit,

1. Cor. 15

de Inst. et
Regim

Eph. 4

que edificabilia sunt, loquere. Esto in loquen-
do circumspecta, et honesta. Ea, quae prorsus
vana sunt, et nugatoria, evita; Christus
enim in Evangelio dicit: Omne verbum otio-
sum, quod locuti fuerint homines, reddent de
eo rationem in die iudicij. Notatu digna sunt
verba S. Benedicti, dum ait: Scurrilitates, verba
otiosa, et risum moventia, aeternam clausuram
in omnibus locis damnamus. Vide ^{iam} ~~igitur~~ quod
facilius ~~est~~ sit tacere, quam multum loqui, et
verbo non excedere. Quis est enim, qui dum
multum loquitur, non etiam saltem multa
otiosa et inutilia proferat? Dilige igitur faci-
lissimam rationabilem, ad exemplum Davi-
dis, qui ait: Dixi custodiam vias meas, ut non
delinquam in lingua mea. Posui ori meo cus-
todiam, obmutui, et siliui a bonis. O quam fe-
lix, qui custodire novit linguam suam, is enim
ab innumeris culpis, atque angustiis liberat
animam suam.

Matt. 12 v. 36.

reg. c. 6.

ps. 38

Considera 3. Coronam nostram in caelis non solum
stabiliri, sed etiam gloriosorem effici, si vir-
ginitatem coluerimus, si charitates abundaverimus,
si in humilitate, patientia, mortificatione, aliisque
virtutibus per universa ligna Libani deno-
tatis nos exerceverimus. O quantum istae
propagines plantae et fructus differunt a spi-
ris et roboribus, tribulis et urticis hortorum
diaboli, mundi, et carnis! Illae enim animam
magna consolatione afficiunt, istae vero ea
pungunt, torquent, et ad magnas angustias
redigunt. Illae promittunt vera gaudia, et
ad ea etiam animam evolvunt; istae promittunt
omnia bona, nec tamen aliud tribuunt pro-
ter vanitatem et afflictionem spiritus; pro-
mittunt enim letitiam, dum blandè intrant,
et afferunt tristitiam, dum in fine mordent;
promittunt stabilitatem, sed morte adveniente
effugiunt à nobis: promittunt quietem, et
pariunt turbationem; quanta enim perturba-
tione et angustia animi replentur ii, qui de-
sideria carnis, aut mundi instigante diabolo

Cogita qui
feliciter be
quando qui
compara
cedere ve
a innume
corpore et
e, ignora
recusavit
gloria ex
Et quia
et ait. De
potestiam
in popu
habebit
missionem
a minister
operibus
re, et cor
deico opa
a Deo an
ent gratia
adica. Iu
is in auro
vota nihil
tas munda
vintur.
s. Mort qu
t; coram
va. Ibi an
adifica
tate aut
ia spuali
acis, fruct
ut is qui
pus, paut
fructu
t, male
ca omne
atione
Dei an
infla
i caput

perficiunt. Vide iam anima fidelis, quantum
 à vero deflectant qui inhiant iis fallacibus
 fructibus, quos ipsis demon, caro et mundus
 offerunt, et veros virtutum fructus, per quos
 hic magnam pacem et consolationem, illi vero
 gloriam sempiternam consequi potuissent, re-
 gligunt. Vbi quaso, sunt illi qui mundam
 dilexerunt, suggestionibus diaboli se conforma-
 runt, et carnis desideria secuti sunt? Ecce
 perit memoria eorum et sunt, quasi nunquam
 fuissent; et utinam nunquam fuissent, tunc
 anima ipsorum non cruciaretur in inferno.
 Vbi vero sunt illi, qui Christi virtutes imi-
 tati sunt, eiq; per dilectionem adhaeserunt?
 Nonne nomen eorum vivit in generationem
 et generationem, et laudes eorum nuntiat
 Ecclesia? Visi sunt quidam oculis insipien-
 tium mori, at anima illorum immortalitate
 plena est. Nunc ex his duobus alterum
 elige, aut cum viris justis et verè religiosis
 sobriè, piè et justè vivere, aut cum viris man-
 danis, et secularibus vitis te mancipare;
 cum illis ibis in vitam aeternam, cum istis
 in gehennam.

Documenta.

1. S. Gregorius super illa verba Cypri cum Nardo, nar-
 dus et crocus, fistula etc. ita ait: "quid per has di-
 versas aromatum species designatur, nisi sanctorum
 virtutum odor, et profectus, qui in sanctis habetur;
 Ex his quippe speciebus regalia unguenta confi-
 ciuntur: caulis Bone igitur virtutes animarum
 designant, quibus congregatis et confectis, et
 bonus odor opinionis egreditur, et agris anima-
 bus competens sanitas reparatur.
2. Nardus, inquit Richardus à S. Viet. de quo un-
 ctum est dominicum corpus, unctionem dilactio-
 nis Dei in corde significat, quia sic unguimur,
 ut tribulationes igne non superemur; eum
 gratia nos reficit, et nos replet, ac contra ad-
 versa fortes facit. Ceterum nardus cum sit

herba humilis et fragrans secundum Anselmum
deostat etiam humilitatem. unde non sine
mysterio hic repetitur; quia ubi cha-
ritas, ibi humilitas et vicissim; siquidem
inueniri nequit cor humanum plenum humilita-
te, quia sit plenum amore Dei, ut dicitur in vi-
ta s. Mariae Magdalena de Paris. p. 4. c. 106.

Pulchre mirra cum primis uaguentis jungitur, quia
licet dum carnem mortificamus, et concupiscentias
nostras cohibemus, atque secundum spiritum vivere
adlaboramus, consequens est quod maiora spiritus
dona percipiamus; quanto igitur depravata na-
tura firmius intuleris, tanto maiora incrementa gra-
tiarum consequaris. 7 magis

S. Rupertus alloquens B. Virginem, ait: "Nardus
est humilitas tua, qua valde oblectavit altissimum;
quia dum eset rex in accubitu suo dedit odorem
suum. Caterum quidquid gratiarum, quidquid vi-
dutum quidquid operationum coelestium mundus
accepit emissiones tuae sunt, ut ubi erant spina
et vepres et tribulus et urtica, universitas nequi-
tatum, ibi sit Cyprus cum nardo, nardus, et crepus,
fistula, et cinnamomum, mirra, et aloë, univer-
sitas gratiarum. 24 in h. l.

Fons hortorum, puteus aquarum viventium,
qua fluunt impetu de Libano. Surge Aquila
et veni Auster perfla hortum meum, et
fluant aromata illius. C. 4. v. 15 et 16.

Commentarij.

Hactenus Sponsus Sponsam variis laudibus cele-
bravit, et maxime eam commendavit à diversis
horti fructibus, et aromatis; Dixerat præ-
terea, eam esse fontem signatum, qui Cimpidas
emanat aquas, non nunc hoc encomium extollit,
dum ait: fons hortorum, puteus aquarum viven-
tium, qua fluunt impetu de Libano. Quasi
diceret: Non es exiguus fons, qui unum aut al-
terum dumtaxat hortum irrigare possis, sed ta-
lis es fons, qui pluribus simul hortis irrigan-
dis sufficis. imo puteus es aquarum viven-
tium, nempe purissima sapientia et doctri-
na, et gratia, qua fluunt impetu, hoc est abun-

Termin. h.

Cornel. à Lap.
Richard. à S. V.
Sap. 7.

Sess. 6. c. 16

Dante, De Libano, id est, De Christo, qui est
cardo lucis aeterna, et qui tanquam caput in mem-
bra et tanquam vitis in palmites in ipsos justifi-
cator jugiter virtutem influit, ut ait Trident.

Ceterum quia talia dona, et gratia Christi in
nos ^{diuinitate} ~~manu~~ derivantur, nisi per Spiritum S., qui
tamen ad nos neutiquam venit, nisi cor nostrum
ab omnibus inquinamentis ac vitiis, quae demon
in nobis gignit mundatum fuerit. hinc bene

Cornel. à Lap.

q et perflante
hortum mentis

subditur: Surge Aquilo, et veni Auster. Sur-
ge nempe demon, ut abeas, et recedas, cum fatis
litibus tuis, qui sunt vitia ~~foras~~ et ^{venit} Spi-
ritus Sanctus, quo aspirantet fluent aromata
virtutum, donorum, et gratiarum ~~agros~~.

Meditatio 49.

Considera d. Ut anima pia ingentem laudem
à Deo mereatur, et simul magnam sanctitatem
assequi possit, non sufficere, si sit fons, qui ri-
gat proximos, sed debet etiam esse puteus, in
quo recondantur aqua viventes salientes in
vitam aeternam anima propria. Quidam enim
sunt fontes tantum et non putei nihil si-
bi reservantes, quos reprehendere videtur Apo-

Rom. 2.

tolus, dum ait: qui alium doces, te ipsum non do-
ces. Quasi diceret, quid juvat, si aliis osten-
dis viam rectam, per quam ambulent, ut tan-

q quid juvat

dem ad Deum pervenire possint? Si eos stimu-
las, ut currant viam mandatorum Dei tu vero
te ipsum negligis, torpescis in semita virtutu-

Gen. 49.

diffuis ad exteriora, et effusus es sicut a-
qua. Cibe prius de cisterna tua, et fluen-

prov. 5.

ta putei tui, et tunc primum deriventur fon-
tes tui foras ad proximum tuum. Nonne

ps. 83.

charitas incipit à se ipsa. Unde salutem tuam prius
in tuto collocare debes, in te videlicet extirpando vi-
tia, et ascensionem virtutum in corde tuo disponendo, et
et tunc poteris zelare salutem proximi tui, navas
ipsius emendando, et spirituales eius
in virtutibus profectum promovendo.

~~vis zelare pro fructibus spiritualibus proximi tui.~~
 Sed proli nimiam dementiam tuam! alios vis
 habere ~~imunes~~ à vitiis immunes, justos, perfec-
 tos et sanctos, et tu de vitiis tuis amputandis,
 et de acquirenda ^{propria} perfectione nec quidquam co-
 gitas, tantum abest, ut propter ea tibi vim
 inferas, vel obstacula removeas, qua te impe-
 diunt, quò minus vitæ sanctimoniam assequa-
 ris. O anima fidelis si videris, te multum
 adhuc feclere vitiis, fuge, quantum potes, cu-
 ram animarum usq; dum ab eis purgata, carum
 salutem cò fructuosius procurare valeas.
 Habe ergo primum zelum super teipsum, et
 tunc justè zelare poteris proximum tuum.
 Noli attendere, quid alii facere debeantur,
 sed solum tibi intende, ut scias, quid agere
 debeas, quatenus Deo unicè placare possis.
 Hauri tibi aquas gratiarum in gaudiis de
 fontibus Salvatoris. Habeto car solus in-
 quit Salomon, nec sint alieni participes tui,
 donec in te formetur Christus, ac dicere pos-
 sis: vivo ego, iam non ego, vivit vero in me
 Christus. Et tunc poteris abire post gregem
 sodalium tuorum, et curare salutem eorum.

imit. l. 2. c. 3.

Isai. c. 12

prov. 9.
Isai. 12

gal. 4.

gal. 2

Carol. 1. v. 7

Considera 2. Fodiendum esse puteum, priusquam
 reddere possit aquas. Est autem triplex fossio
 putei anima, ut ^{inde hauriri possint} ~~abundare possit~~ aqua in vitam
 eternam. 1mo à se ciiit terram, id est, terrena
 seu carnalia peccata timore poena. 2do de-
 clinat à malo, et facit bonum propter retri-
 butionem aternam. 3^{tio} Operatur iustitiam
 ex solo amore Dei, et cum ad hanc ultimam
 fossionem pervenerit, tunc damum abundan-
 ter de ventre ejus fluent aqua, eritq; verè
 puteus aquarum viventium, qua fluent de
 Libano, id est, de Christo, qui non solum candor
 est Cuius aterna, sed etiam candet sub speciebus
 Eucharisticis, ex quibus longè abundantius a-
 qua viventes gratiarum fluent. Res enim
 non solum in seipso precipit sed etiam in
 seipso est in nobis locis frequentat motu de-

ps. 36.
ps. 118.

Joan. 4.

7 seu candore
Sap. 7

vid. Rich. a. S. V.

~~Ad hunc ad hoc sacramentum accedat per fide~~
largent. Gratia siquidem Sacramenti Alta-
ris per fines Christianitatis currit, et fide-
les irrigat, ~~et~~ tantum est virtutibus
ut faciat animas pias superare omnes diffi-
cultates, quae in prima, et secunda putei fossio-
ne reperiuntur, ubi videlicet motus carnales
adhuc in eis vigent, quibus per devota ~~effici~~
huius Sacramenti frequentationem sopitis, eas etiam ad ter-
tiam fossionem fortiter simul ac suaviter
adducit, ut iam non timore poena, aut spe
aeternae vitae, sed ex pura Dei dilectione bona
operentur. Est enim sacra Eucharistia sa-
cramentum amoris, in quo anima vicinior Deo
iungitur, eius intimius copulatur, unde fieri
debet accedens, quin anima sapienter ad hunc ignem
puro Dei amore malum deserat, et bonum faciat.
Dilatare iam anima mea ad hoc sacramentum
tam ~~et~~ largè manens rivulos aquarum viven-
tium. Profecto nunquam otiosa ad hunc
fontem gratiarum accedes, nunquam ab eo sine
fructu recedes. Tantum autem de ^{hoc sacratissi-}
mo fonte haurias, quantum fuerit desiderium
tuum, fides, et humilitas. Concede mihi igitur
Domine Jesu fons bonitatis, qui tanto impe-
tu fluis, et tot in locis dilataris, ut ad te fi-
de viva, ardenti desiderio, ac profunda humili-
tate curram, teq; largam, quatenus plenè te
hauriā, et profundè possideam, sicq; puteus a-
quarum viventium ~~hauriam~~, et te mihi eum impetu
influentem aliis refundere sufficiā.

et effici possim

Ephes. 6.

Considera 3. quod licet Christus tanquam ca-
put nostrum in nos, qui sumus membra eius deri-
vet gratias suas, nihilominus, ut carum parti-
cipes fiamus, vult, ut viriliter decertemus adver-
sus principes tenebrarum harum, eius resistamus
in fide, quatenus ad nihilum deductis eius pri-
vis suggestionibus munda servetur conscientia,
alioquin in nos venire nequit Auster seu spiri-

117

Sus Sanctus, nimium enim sibi aduersarius Spi-
ritus casti consilii, et Spiritus omnis spurcitiei,
Spiritus veritatis, et Spiritus mercedis, Spiritus
immensa bonitatis, et Spiritus extrema maligni-
tatis. Et hinc est, quod invicem in uno eodemque
corde habitare nequeant. Facessat igitur Aequi-
lo procul à nostris hortis; ipse enim frigore
suo constringit, et torpentes facit animas ut
extincto coelesti calore, flores amittant virtu-
tum. Vae illi, qui portam cordis sui ei ape-
runt, siquidem venenoso flatu ejus inficietur,
aduretur, calcabitur, et tandem enecabitur.
Veniat vero Auster, perflat hortos nostros,
calefaciat animas nostras, ut vitiorum glacias
solvat. Totum occupet cor nostrum, ut nul-
lus in eo locus vitio vel carnalitati pateat,
et tunc fluent aromata virtutum et donorum
ejus. Pensa jam anima mea, quanta sit feli-
citas ac dignitas habere in cordis hospitio Spi-
ritum S. tam immensum et opulentum Dominum.
Quo, obsecro, fervore, desiderio, et ardore ejus
adventum sitire deberes, ut ad te veniens sep-
templici donorum suorum munere te beare possit.

Ah veni S. Spiritus: veni unicum animæ meæ
solatium; Effunde in pauperem et inopem
donorum tuorum ac misericordiæ opes et The-
saurus. Pota, et inebria me dono Sapientia Salu-
taris; illumina me dono intellectus: dono consi-
lii me dirige: dono fortitudinis confirma: do-
no scientiæ instrue: dono pietatis cor meum leni,
et omolli; et dono denique timoris tui confige car-
nes meas. Overe puri, et mundi cordis amator,
inflamma igne dulcissimi amoris tui medullas
et intima viscera mea ut hoc ipso igne in te sus-
cipisime raptus, et in tuam quoriammodam formam
translatus vivam, mensq; mea in te uno fixam
ultimum sibi propositum inveniens, tanquam
in pace et quiete sua, imo omnis boni fonte,
et abyso, placidissime conquiescat.

Documenta.

Anima Sancta est fons et puteus aquarum viventium, &

Eccl. 19

ps. 118

dum profundam Spiritus S. doctrinam et gratiam consecuta, illarum aquis spiritualibus ita redundat, ut easdem in alias refundat. Dicitur autem puteus non solum quia sibi aquas refervat, et se non totum se exterius effundit, sed etiam, quia ad eas hauriendas profunde per humilitatem se inclinat, et demittit, qua quanto major fuerit, tanto amplius haurire poterit.

Rich. hie 2.

De Libano, inquit Richardus a S. Vict. fluxerunt aqua ista, id est, de Christo, quando Spiritus S. tanquam torrens discipulis influxit, et suavi eos ubertate donorum inebriavit; et quando Christo in coena benedicente panem, sacramentum Eucharistiae celebrare coepit, et una passibili presentia ipsius sublatam, multis in locis usque ad consummationem saeculi nobiscum mansit; semel quoque oblatus in cruce, multoties in altari pro nobis offertur.

3. B. Virgo fuit, et est fons et puteus aquarum viventium, qui sterilem mundum irrigavit, et foecundum effecit, eum peperit largitorem gratiarum. Dicitur puteus propter profunditatem gratiarum, qua in ipsa congesta sunt. Haec semper fluunt, quia ipsa non cessat per suam potentem intercessionem apud Filium, modo piis precibus a nobis pulsata fuerit, pietas ejus, omnia bona nobis impetrare et communicare; fluunt autem cum impetu, quia illis resistere nequeunt adversarii nostri visibiles et invisibiles.

S. Greg. h. 4. " Quid per Aquilonem inquit S. Gregorius, qui in frigore constringit, et torpentes facit, nisi immundus Spiritus designatur, qui reprobes omnes, dum possidet, a bono opere torpere facit? " Per Austrum vero, calidum scilicet ventum Spiritus S. figuratur, qui dum mentes electorum tangit, ab omni torpore relaxat, et ferventes facit, ut bona, qua desiderant, operentur. Surgat ergo Aquilo, et veniat Auster, et perflet hortum Sponsi, et fluant aromata illius, ut Spiritus malignus ab Ecclesia vel ab unaquaque electa anima discedat, et Spiritus S. adveniat, qui veniens charitatis ignem cogitationibus infundat, et a torpore negligentiae, dum se infundat, solvat.